

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu

Vedoucí diplomové práce

Ing. Jarmila Rybová

Autor

Bc. Olga Kluzáková

2010

1

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Olga KLUZÁKOVÁ**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Aplikace alternativních postupů při výpočtu daňové povinnosti a jejich promítnutí u vybraného subjektu.

Osnova:

1. Úvod
2. Cíle daňové optimalizace
3. Daň z příjmů právnických osob
4. Metodika zpracování jednotlivých variant daňové optimalizace
5. Zpracování dat konkrétního podniku
6. Propočítání jednotlivých variant daňové optimalizace
7. Zhodnocení a návrh nové daňové strategie
8. Závěr
9. Literární přehled

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 50 - 60 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Vančurová, A., Láchová, L.: Daňový systém 2008 aneb učebnice daňového práva, Vox, Praha 2008. ISBN 978-80-86324-72-2

Boněk, V. a kol.: Lexikon - Daňové pojmy, Sagit, Ostrava 2001

Dušek, J.: Daně z příjmů 2008, Grada, Praha 2008. ISBN 978-80-247-2501-7

Jaroš, T.: Daň z příjmů právnických osob v účetnictví 2007/2008, Grada, Praha 2008. ISBN 978-80-247-2523-9

Marková, H.: Daňové zákony 2009, Grada, Praha 2009, ISBN 978-80-247-2803-2

Rylová, Z a kol.: Daňové zákony 2009, Computer Press, Brno 2008. ISBN 978-80-251-2355-9.

Zákon o dani z přidané hodnoty s účinností od 1.1.2009, Sagit, 2008 ISBN 978-80-7208-701-3

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů

Odborná periodika:

Účetnictví, Daně a právo v praxi, aj.

Internetové zdroje:

www.mfcr.cz

www.cs.mfcr.cz

www.kdpcr.cz

www.kpmg.cz

www.cds.mfcr.cz

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jarmila Rybová

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 19. března 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010



prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice



prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 19. března 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma „Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu“ vypracovala samostatně s použitím literatury a pramenů, uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s § 47b zákona č. 11/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 15. dubna 2010

.....
Olga Kluzáková

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucí své diplomové práce Ing. Jarmile Rybové za odborné vedení, poskytnutí podnětných rad a trpělivosti při zpracování práce.

Dále děkuji paní Růženě Šusové za poskytnutí informací ke zpracování praktické části této diplomové práce.

Abstract

The subject of this diploma thesis is the tax optimisation of a selected business entity. The thesis aims at finding the most optimum tax solution possible, especially of corporation income tax in order that the selected entity has as low tax liability as possible.

The diploma thesis is divided into a theoretical and practical part, each of which is divided into individual chapters and subchapters, dealing with specific problems. The introduction of the theoretical part includes basic terms relating to tax issues, general data on the taxation system of the Czech Republic. The following and, simultaneously, most comprehensive chapter is devoted to corporation income tax, namely for the reason that the practical part deals with alternatives of optimisation of corporation income tax.

The practical part of the thesis provides, one by one, suggestions of individual alternatives for reducing tax liability, which are subsequently theoretically explained and practically calculated. When calculating the individual alternatives I proceeded on the basis of exact data and details that the selected enterprise had been provided to me. Thanks to it, I had the opportunity to obtain a good knowledge of its internal functioning, economic situation but also the ownership structure. When calculating the alternatives I was thus able to use exact, undistorted figures and data; that is why the enterprise can utilise the individual proposed alternatives in reality.

A summary of these resultant alternatives is then given in chapter 7. It exactly shows what impact each of the alternatives would have on the enterprise's tax liability and what the tax liability would amount to if all the alternatives proposed were used.

Key words:

tax optimisation, optimum tax solution, tax liability, corporation income tax.

OBSAH

Úvod.....	9
1 Daňová soustava České republiky.....	11
1.1 Rozdělení daní v České republice.....	11
1.2 Vymezení základních pojmů.....	13
1.3 Přímé daně	15
1.3.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	15
1.3.2 Daně z nemovitostí.....	17
1.3.3 Daň silniční.....	18
1.4 Nepřímé daně.....	19
1.4.1 Daň z přidané hodnoty.....	19
1.4.2 Cla.....	20
1.4.3 Daně spotřební.....	20
1.4.4 Daně ekologické.....	20
2 Daň z příjmů právnických osob.....	22
2.1 Poplatníci daně z příjmů právnických osob.....	23
2.2 Zdaňovací období.....	24
2.3 Předmět daně.....	26
2.4 Hmotný a nehmotný majetek.....	29
2.4.1 Vymezení dlouhodobého majetku v základu daně.....	30
2.4.2 Odpisy.....	31
2.5 Rezervy pro daňové účely.....	35
2.6 Uznané daňové náklady.....	36
2.7 Úprava základu daně.....	37
2.8 Položky odčitatelné od základu daně.....	39
2.9 Sazba daně z příjmů právnických osob a slevy na dani.....	41
2.10 Slevy na dani.....	41
2.11 Přiznání k dani z příjmů právnických osob.....	42
2.11.1 Záloha na daň z příjmů právnických osob.....	43
3 Metodika.....	44
3.1 Úprava základu daně a stanovení daně.....	44

3.2 Metodika výpočtu daňových odpisů.....	45
3.2.1 Rovnoměrné odpisování.....	46
3.2.2 Zrychlené odpisování.....	47
3.2.3 Odpisy nehmotného majetku.....	49
3.3 Slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností.....	49
4 Popis vybraného podnikatelského subjektu.....	51
5 Analýza daňového zatížení podniku.....	53
5.1 Daň z příjmů právnických osob.....	53
5.2 Majetkové daně.....	53
5.3 Výsledek hospodaření.....	55
6 Výpočet jednotlivých variant daňové optimalizace.....	56
6.1 Varianta 1 – Rezerva na opravu hmotného majetku.....	56
6.2 Varianta 2 – Pořízení dlouhodobého majetku.....	58
6.2.1 Rovnoměrné a zrychlené odpisování.....	59
6.2.1 Novinka od 1.1.2008 – výpočet slevy na silniční dani.....	62
6.3 Varianta 3 – Penzijní připojištění	64
6.4 Varianta 4 – Životní pojištění.....	66
6.5 Varianta 5 – Stravenky.....	68
6.6 Varianta 6 – Slevy pro zaměstnávání osob se ZPS.....	70
6.7 Varianta 7 – Dary na veřejně prospěšné účely.....	72
7 Zhodnocení navržených variant daňové optimalizace.....	73
7.1 Shrnutí použitých variant daňové optimalizace.....	79
8 Výpočet daně pro zdaňovací období roku 2008.....	81
9 Závěr.....	83
10 Použitá literatura.....	85
11 Seznam tabulek.....	87

Úvod

Téma mé diplomové práce je „Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu“. Myslím si, že toto téma je velmi zajímavé a přínosné, protože každý podnikatelský subjekt určitě uvítá nové možnosti či způsoby, jak lépe optimalizovat své daňové zatížení.

Hlavní podstatou daňové optimalizace z mého pohledu je využití metod, které upravují daňový základ a to tak, aby daný podnikatelský subjekt odváděl co nejvýhodnější daň. Nemůžeme však hovořit o tom, že daňová optimalizace spočívá pouze v minimalizaci daňové povinnosti, ale dále pak i v časové optimalizaci zatížení placení daní.

Je naprosto pochopitelné, že každý daňový subjekt se snaží zaplatit co nejméně na daních. Minimalizace daňové povinnosti je racionálním ekonomickým chováním daňového subjektu. Stát s tímto chováním nejen počítá, ba snaží se ho i využít k tomu, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. (VANČUROVÁ, 2008)

Cílem diplomové práce je hledání možností optimalizace daňové povinnosti vybraného podnikatelského subjektu. Firmu, na které budu aplikovat praktickou část práce, jsem si vybrala z toho důvodu, že mám s ní velmi dobré kontakty a znám její provoz. Díky tomu jsem tak měla výbornou možnost nahlédnout ještě blíže do fungování a samotné činnosti firmy, či prozkoumat jeho majetkovou a ekonomickou činnost a navrhnout pro firmu výhodné a využitelné řešení.

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. V první, teoretické, se nejdříve zaměřím na zmapování daňového systému České republiky, vysvětlení základních pojmů v oblasti problematiky daní a pak zejména na daň z příjmů právnických osob, které je věnována celá jedna kapitola. Při vypracování těchto kapitol jsem vycházela především z aktuálních znění daňových zákonů a dalších odborných publikací.

V praktické části jsou kapitoly poskytující detailnější informace o firmě a především pak kapitola obsahující navržené varianty daňové optimalizace. Každá z těchto

navrhovaných variant je doprovázena teoretickým vysvětlením a následným praktickým výpočtem. Na konci každé varianty je pak uvedeno, jakým způsobem by daná varianta zasáhla do výše daňové povinnosti vybrané firmy.

V závěru jsem shrnula možnosti dosažení cílů, stanovených diplomovou prací u vybraného podnikatelského subjektu.

1 Daňová soustava České republiky

„Aby mohl každý stát plnit své funkce, například zajišťovat obranu a bezpečnost, potřebuje soustředit peněžní prostředky, a proto se musí všichni podílet na veřejných příjmech. I když jsou daně nejvýznamnějšími příjmy, nejsou však pochopitelně jediným druhem veřejných příjmů. Do veřejných rozpočtů plynou také poplatky, místní poplatky, platíme rovněž příspěvky do státních fondů.

Daňovou soustavou obecně rozumíme souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Můžeme vyjmenovat některé požadavky, které se kladou na daně a dobrý daňový systém. Jsou jimi hlavně: spravedlivost, srozumitelnost, právní perfektnost, jednoduchost, efektivnost a správné ovlivňování chování ekonomických subjektů.“ (VANČUROVÁ, 2006) Dobrý daňový systém musí být jednoduchý a jednoznačný tak, aby každý dopředu znal rozsah svých daňových povinností.

Výběr daní by měl být pro subjekt co nejméně zatěžující a musí umožnit vybrat daně s co nejmenšími náklady. Jednoduchá konstrukce daně také snižuje administrativní náklady jejího výběru.

Daňová soustava České republiky po roce 1992, jejíž podoba je upravena zákonem č. 212/1992 Sb. o soustavě daní, postihuje zdaněním: příjmy (důchody), jak peněžní, tak nepeněžní a to z činnosti nebo z nakládání majetkem. Spotřebu, tedy konečnou spotřebu zboží a služeb. Majetek, především nemovitý majetek, který je ve vlastnictví, případně držbě různých subjektů a nachází se na území České republiky. Nabytí majetku, a to jak movitého tak i nemovitého. (VANČUROVÁ, 2002)

1.1 Rozdělení daní v České republice (dle VANČUROVÉ, 2008)

1. přímé daně:

- a) z příjmů - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob

b) majetkové - daně z nemovitostí - daň z pozemku
- daň ze staveb

- daň silniční

- daně převodové - daň dědická

- daň darovací

- daň z převodu nemovitostí

2. nepřímé daně (daně ze spotřeby):

a) univerzální (všeobecné) - daň z přidané hodnoty

b) selektivní - cla

- daně spotřební - daň z minerálních olejů

- daň z tabákových výrobků

- daň z alkoholu

- daň z piva

- daň z vína a meziproduktů

- daň z lihu a lihovin

- daně ekologické - daň ze zemního plynu

- daň z pevných paliv

- daň z elektřiny

Ostatní daňové příjmy nelze vždy jednoznačně přiřadit k přímým nebo nepřímým daním. Většina z nich má spíše doplňkový charakter. Specifické postavení má obecně pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které plyne-li do veřejného rozpočtu nebo státních fondů, splňuje všechny atributy daně. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění má také charakter veřejného příjmu, i když plyne zdravotním pojišťovnám a část pojistného hradí stát z prostředků státního rozpočtu.

1.2 Vymezení základních pojmů

A) Daň

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová, neekvivalentní a pravidelně se opakující buď v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů), nebo při stejných okolnostech (např. při každém převodu nemovitosti).

Mezi další vlastnosti daně můžeme zařadit tu, že se vždy jedná o peněžní plnění. Daně se stávají nástrojem hospodářské politiky státu, požaduje se od nich mnohem víc, než jen naplnit veřejné rozpočty. Moderní daně plní nebo mohou plnit celou řadu funkcí. Těmi nejdůležitějšími jsou: funkce fiskální, alokační, redistribuční a stabilizační. (KUBÁTOVÁ, 1994)

B) Daňový subjekt

Daňovým subjektem je osoba povinná odvádět nebo platit daň. V právním slova smyslu může být daňovým subjektem jednak fyzická osoba (občan) a jednak právnická osoba (obchodní společnost, zájmové sdružení s právní subjektivitou apod.). Z hlediska daňové techniky dělíme daňové subjekty na poplatníky a plátce daně.

Poplatník

Poplatník je daňový subjekt, jehož předmět (tj. především příjem nebo majetek) je dani podroben. Poplatník je zpravidla také povinen daň sám platit.

(RADVAN A KOL., 2008)

Plátce daně

Plátce daně je daňový subjekt, který je ze zákona povinen odvést do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností. (KUBÁTOVÁ, 1994)

C) Základ daně

Jedná se o předmět zdanění upravený podle zákonných pravidel. Je vyjádřený v měřitelných jednotkách a to buď ve fyzických jednotkách (např. kus, hl, t, apod.) nebo v hodnotovém vyjádření, tedy v korunách. Časové vymezení základu daně představuje zdaňovací období, což je časový interval, za který se stanovuje základ a výše daně a daň se za tento interval také hradí. (VANČUROVÁ, 2001)

D) Základní zdaňovací období

Délka tohoto období je 12 měsíců, u nás zpravidla kalendářní rok. U některých daní, jako jsou například daně ze spotřeby, je toto období kratší z toho důvodu, že kalendářní rok je příliš dlouhým časovým úsekem, proto je u těchto daní nejčastějším zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc. Je možno použít i kalendářní čtvrtletí, ale to se používá pouze v omezené míře. (MARKOVÁ, 2007)

E) Záloha na daň

Povinná platba, kterou je daňový subjekt povinen odvádět před vyměřením daňové povinnosti na daně zdaňovací období. Po stanovení výše daně budou zálohy na jejich úhradu započítány. (VANČUROVÁ, 2002)

F) Sazba daně

„Algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví velikost daně.“ (VANČUROVÁ, 2008)

„Sazba daně je elementem určujícím výši daně ve vztahu k daňovému základu. Daňové sazby mají různý charakter a různě se dělí. Lze rozlišovat např. tyto sazby:

Sazba pevná – určuje daň pevnou částkou přímo k objektu daně bez ohledu na kvantitu základu daně (např. daň silniční).

Sazba procentní – daň vyjádřená procentem z hodnoty základu daně, přičemž tato sazba může mít povahu lineární, progresivní či regresivní sazby.“ (RADVAN A KOL., 2008)

Dále můžeme dělit sazbu daně podle druhu předmětu daně nebo poplatníka na jednotnou a diferencovanou. Pokud je pro výpočet daně stanovena jediná sazba, nazýváme ji jednotnou sazbou. Je-li pro výpočet určité daně použito více sazeb, které jsou rozlišeny podle druhu předmětu daně či poplatníka, nazýváme je sazbami diferencovanými.

1.3 Přímé daně

Přímé daně jsou pro svoji adresnost a tím i optimálnější možnost využití sociálních prvků velmi oblíbené. Na rozdíl od nepřímých daní, které se „schovávají“ v cenách zboží, jsou přímé daně viditelnější, a tedy i více pocíťovány.

Přímé daně také mohou lépe vyhovět daňové spravedlnosti, pro svoji adresnost a tím schopnost co nejlépe se přizpůsobit platebním schopnostem jednotlivých subjektů.

Nejvýznamnější přímé daně jsou daně z příjmů neboli důchodové daně, které tvoří podstatnou část rozpočtových příjmů ve velké většině zemí. Daně z příjmů jsou dvě, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Ve svém souhrnu jsou třetím nejdůležitějším rozpočtovým příjmem. (VANČUROVÁ, 2008)

V této kapitole bych chtěla především zmínit daň z příjmů fyzických osob a poté hlavně dvě majetkové daně. A to daň z nemovitostí a daň silniční. Důvodem je, že právě má vybraná firma, na které budu aplikovat celou praktickou část diplomové práce, odvádí tyto daně, proto bych chtěla lépe přiblížit a zmapovat problematiku těchto daní.

1.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Je univerzální daní, podléhají jí veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců. Hlavním jejím úkolem je, aby byla prostředkem redistribuce důchodů od bohatších k sociálně

potřebným a zároveň má ovlivňovat chování poplatníka žádoucím směrem.

Tato daň nerozlišuje mezi jednotlivými druhy příjmů a celková daňová povinnost závisí na výši souhrnu celoročních příjmů občana. (KUBÁTOVÁ, 2006)

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (minimálně 183 dnů v roce). Mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí (tzv. daňoví rezidenti). Ostatní poplatníci (doba jejich pobytu nedosahuje 183 dní v roce) platí daň pouze z příjmů, které jim plynou ze zdrojů na našem území (tzv. daňoví nerezidenti). (KUBÁTOVÁ, 2006)

Základ daně z příjmu fyzických osob se rozloží do pěti dílčích daňových základů, odpovídajících hlavním druhům zdanitelných příjmů, z nichž nejdůležitějšími jsou příjmy ze závislé činnosti, tj. mzdy a podobné příjmy. Základ daně se snižuje o nestandardní odpočty, tj. o určité druhy preferovaných výdajů.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob tedy jsou:

- => příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- => příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti,
- => příjmy z kapitálového majetku,
- => příjmy z pronájmu,
- => ostatní příjmy. (MARKOVÁ, 2008)

Příjmem se v této situaci rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.

Sazba daně z příjmů fyzických osob byla progresivní, ale od roku 2008 je již lineární. Od takto vypočtené daně se odečítají standardní slevy na dani, které při lineární sazbě zajišťují její progresivitu.

Část příjmů ale nevstupuje do jednotného základu daně (stejně je tomu i u právnických

osob) a tvoří samostatné základy daně, které podléhají dani snížené u zdroje. (Od roku 2008 je tato zvláštní sazba u rezidentů rovna sazbě pro obecný základ daně). Výnos daně z příjmů fyzických osob se v poslední době relativně zvýšil, avšak v porovnání se státy Evropské unie je však stále dost nízký. (RADVAN A KOL., 2008)

1.3.2 Daně z nemovitostí

Daně z nemovitostí se vybírají nikoliv podle bydliště či sídla poplatníka, ale podle polohy nemovitosti, protože výnos daně z nemovitostí je příjmem obcí. Tuto daň upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Za zmínku však ještě stojí připomenout možnost, kterou obcím poskytl zákon č. 261/2007 Sb. a která se mohla projevit od roku 2009. Tento zákon přinesl do textu zákona o dani z nemovitostí určité možnosti obcím jak tuto daň – dle místních podmínek – upravit. Jde o zavedení fakultativního místního koeficientu ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterým se vynásobí celková daňová povinnost poplatníka. Využití tohoto koeficientu je plně v kompetenci obce, která jej stanoví obecně závaznou vyhláškou.

Tento místní koeficient mohou obce využít k získání příjmů do svých rozpočtů v souladu s místními podmínkami nebo ke zmírnění dopadů osvobození na místní rozpočty, pokud obce přistoupí k osvobození jednotlivých druhů zemědělských pozemků. Zavedení či změna koeficientů stávajících nezpůsobuje povinnost poplatníka podávat daňové přiznání nebo dílčí daňové přiznání. (MARKOVÁ, 2009)

A) Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky, vedené v katastru nemovitostí.

Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku. Má-li povinnost platit daň z pozemků více poplatníků, platí daň společně a nerozdílně, není-li stanoveno jinak.

Základem daně je výměra pozemku v m² (u zemědělské půdy násobená průměrnou cenou půdy).

Sazba daně je diferencovaná, především podle typu pozemku, a pevná (u zemědělské půdy lineární a diferencovaná). Daň z pozemků se vybírá ze zemědělské půdy, ze stavebních a ostatních pozemků. (VANČUROVÁ, 2008)

B) Daň ze staveb

Základem daně ze staveb je skutečně zastavěná plocha staveb v m².

Sazba daně je diferencovaná a pevná. Zvyšuje se s každým dalším nadzemním podlažím stavby. (VANČUROVÁ, 2008)

I když obě daně z nemovitostí mají odlišný předmět i techniku výpočtu, jsou pevně spojeny společným výběrem, a tak jejich výnos nelze od sebe rozlišit.

1.3.3 Daň silniční

Tato daň má v posledních letech vyšší výnos jako daně z nemovitostí. Hradí ji zpravidla provozovatelé motorových vozidel.

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti ve smyslu zákona o daních z příjmů.

Poplatníkem silniční daně je zpravidla právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem vozidla registrovaného v České republice v registru vozidel a je zapsána v technickém průkazu nebo zaměstnavatel, který vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu (pokud daňová povinnost nevznikla již držiteli vozidla).

Sazba daně je pevná a diferencovaná u osobních automobilů podle zdvihového objemu motoru a u užitkových vozidel podle celkové hmotnosti a počtu náprav. Ne vždy se sazba používá v této základní roční podobě. Například základní výše sazby daně je snížena o 25% u vozidel podle technického průkazu určených pro činnost výrobní povahy v rostlinné výrobě, pokud poplatník provozuje zemědělskou výrobu. Snížením částky daně či osvobozením je zvýhodněn i ekologicky šetrný provoz silničních vozidel. (MARKOVÁ, 2009)

1.4 Nepřímé daně

Nepřímými daněmi se tradičně nazývají daně, jejichž objektem je spotřeba. Stávají se součástí ceny zboží a služeb a jejich výběr úzce souvisí s přechodem zboží přes hranice státu. Rozdělujeme je na univerzální (všeobecné) a selektivní. Mezi nepřímé daně řadíme daň z přidané hodnoty, spotřební daně, energetické daně a clo.

1.4.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je všeobecnou daní ze spotřeby moderního typu. Podléhá jí dodání zboží, poskytování služeb, převod nemovitostí, dále pak dovoz zboží ze třetích zemí. Sazba daně z přidané hodnoty je lineární a diferencovaná se dvěma úrovněmi.

Zákon o dani z přidané hodnoty byl k 1. lednu 2009 novelizován zákonem č. 302/2008 Sb. Jedná se o nejrozsáhlejší novelu od vstupu České republiky do Evropské unie, protože novela obsahuje 312 pozměňovacích bodů. Novela zpracovává i směrnice ES, které stanoví zásady uplatňování daně zejména při plnění mezi členskými státy. (MARKOVÁ, 2009)

Pokud bychom chtěli detailnější informace o této dani, stačí nahlédnout do zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Zde nalezneme základní pojmy jako jsou například: co je předmětem daně, jaká je územní působnost, vymezení daňových subjektů, daňové doklady nebo také místa plnění a sazby daně a opravy sazby daně,

fungování daně na území České republiky, mezi členskými státy Evropské unie i mimo ni.

1.4.2 Cla

Clo je zvláštním neúvěrovým rozpočtovým příjmem. Je to povinná platba spojená s přechodem zboží přes hranice státu. V současné době se používají dovozní cla, která kromě fiskálního efektu (tj. přínosu pro státní pokladnu) sledují i podporu domácí produkce, resp. odvetná a reciproční opatření vůči celní politice jiných států. V souvislosti s odstraňováním překážek pro volný pohyb zboží v mezinárodním měřítku význam cel postupně klesá. (KUBÁTOVÁ, 2000)

Evropská unie funguje samozřejmě jako celní unie, a tak clu podléhá pouze dovoz zboží ze států mimo Evropskou unii.

1.4.3 Daně spotřební

Spotřební daně jsou selektivními (výběrovými) daněmi ze spotřeby, kterým podléhá šest komodit zboží. Jsou to: daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z alkoholu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z lihu.

Správu daní vykonávají celní úřady příslušné podle sídla nebo místa pobytu plátce daně, pokud zákon nestanoví jinak.

Předmětem daně je jejich výroba a dovoz.

Základem daní je počet fyzických jednotek vyrobeného nebo dovezeného zboží. Sazby jsou pevné a diferencované. (VANČUROVÁ, 2006)

Daně spotřební nám definuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních.

1.4.4 Daně ekologické

Novinkou mezi nepřímými daněmi jsou energetické daně, které vstoupily v platnost v roce 2008. Pokud bychom se podívali do zákona, tak těmto daním se věnuje zákon

č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, o kterých hovoří jako o tzv. daních ekologických. Jak již bylo zmíněno, mezi daně ekologické řadíme daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Těmito daněmi se zatěžují dodávky energií konečnému spotřebiteli.

Správu těchto daní vykonávají celní orgány. V zákoně jsou pak vymezeny základní pojmy - kdo je dodavatelem, kdo konečným spotřebitelem, subjekty, které jsou plátcem daně, co je předmětem daně. Kdy vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit, kdo může být osvobozen od daně, výpočet daně, základ a sazba daně. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. (MARKOVÁ, 2009)

2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je univerzální důchodovou daní, které podléhají všechny právnické osoby. Tuto daň nám definuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon vymezuje nejenom daň z příjmů právnických osob, ale i daň z příjmů fyzických osob.

Daň z příjmů právnických osob je poměrně mladou daní v moderních daňových systémech. V posledních desetiletích se vedou na teoretické úrovni spory o to, zda je vůbec její existence vhodná nebo nutná. Vlastníky právnických osob jsou totiž ve svých konečných důsledcích vždy fyzické osoby, a proto by bylo možno tuto daň odstranit a ponechat zdanění příjmů právnických osob až na okamžik, kdy se tento příjem stane příjmem konečného vlastníka. Daň z příjmů právnických osob je důležitou součástí daňových příjmů České republiky. I přesto, že se její podíl na celkových příjmech postupně snižuje, stále tvoří více než 10% daňových příjmů.

(MÜLLEROVÁ, 2003)

Daň z příjmů právnických osob je určena pro všechny právnické osoby. Její význam se však na rozdíl od daně z příjmu fyzických osob snižuje.

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. U nepodnikatelských subjektů potom zejména příjmy z činností uskutečňovaných za účelem dosahování zisku.

Základ daně odvozený od účetního výsledku hospodaření před zdaněním se snižuje o několik nestandardních odpočtů. *Sazba daně* z příjmů právnických osob je lineární. Zejména sazba této daně je často mezinárodně srovnávána a posuzuje se jako jeden z ukazatelů spolu rozhodujících o zemi, ve které bude investováno, proto i v České republice se velmi výrazně snižuje. (JAROŠ, 2008)

2.1 Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Zákon o dani z příjmů, § 17, charakterizuje poplatníky daně z příjmů právnických osob jako ty osoby, jenž nejsou fyzickými osobami a dále organizační složky státu. Právnické osoby jsou obecně vymezeny v § 18 Občanského zákoníka a patří mezi ně zejména obchodní společnosti (akciová společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, veřejná obchodní společnost, evropská obchodní společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení), družstva, občanská sdružení, politické strany, politická hnutí, zájmová sdružení právnických osob, obecně prospěšné společnosti, komory, nadace a nadační fondy, obce, příspěvkové organizace, církve a náboženské společnosti. Od daně z příjmů právnických osob je osvobozena Česká národní banka.

(JAROŠ, 2010)

Poplatníky daně z příjmů právnických osob lze rozdělit podle různých kritérií.

V mé diplomové práci zmíním především dvě z těchto kritérií. Tím prvním bude rozdělení poplatníků daní z příjmů právnických osob podle sídla nebo místa vedení (adresa místa, ze kterého je poplatník řízen) a druhým pak rozdělení podle účelu založení nebo zřízení (jeho podnikání).

A) Podle sídla nebo místa vedení

Za poplatníky jsou považovány zejména osoby (včetně osob eventuálně zřízených podle cizího práva), které mají v tuzemsku své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen (jak pro sídlo, tak i pro místo zavádí zákon o daních z příjmů společnou legislativní zkratku „sídlo“). (BAKEŠ, 2006)

Daňový rezident

Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost. To znamená, že dani z příjmů podléhají veškeré jeho příjmy, jak z území České republiky, tak i příjmy ze zahraničí. Daňové povinnosti podléhá tak i osoba, která má sice sídlo v zahraničí, ale místo jejího skutečného vedení je v České republice.

Daňový nerezident

Daňový nerezident je právnická osoba se sídlem v zahraničí, která má omezenou daňovou povinnost a podléhá dani z příjmů právnických osob pouze příjmy ze zdrojů na území České republiky. Za příjmy ze zdrojů na území České republiky se považují i příjmy daňového nerezidenta dosahované prostřednictvím stálé provozovny. (VANČUROVÁ, 2008)

Stálá provozovna je místo na území České republiky k výkonu činnosti daňového nerezidenta. Stálá provozovna na území České republiky může vzniknout například v případech, kdy nerezident na území České republiky zřídí dílnu, kancelář, místo prodeje či k výkonu služeb. (JAROŠ, 2008)

B) Podle účelu založení nebo zařízení

Podnikatelský subjekt

Za podnikatelské subjekty se berou ty osoby, které byly založeny za účelem podnikání. Tyto osoby podléhají dani z příjmů právnických osob veškerými příjmy z činnosti a nakládání s majetkem. Za příjmy se považuje jak peněžní, tak i nepeněžní plnění.

Nepodnikatelský subjekt

Nepodnikatelské subjekty jsou ty, které nebyly zřízeny nebo založeny za účelem dosažení zisku. Dani z příjmů podléhají v omezeném rozsahu. Také principy pro jejich úpravu základu daně jsou odlišné. (BAKEŠ, 2006)

2.2 Zdaňovací období

Zdaňovací období pro účely daně z příjmů právnických osob upravuje § 17 zákona o daních z příjmů. Za zdaňovací období se považuje:

A) Kalendářní rok

Kalendářní rok je jak účetním obdobím, tak také zdaňovacím obdobím. Jedná

se o dvanáct po sobě jdoucích měsíců, které začínají prvním dnem měsíce ledna.

B) Hospodářský rok

Hospodářský rok je účetní období (dvanáct po sobě jdoucích měsíců), které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden. Účetní jednotka může uplatnit hospodářský rok pouze po oznámení záměru změny účetního období místně příslušnému správci daně nejméně tři měsíce před plánovanou změnou účetního období, jinak účetní období zůstává nezměněno. (JAROŠ, 2008)

C) Účetní období, pokud je toto účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců

Toto účetní období může vzniknout v těchto případech:

=> v případě změny účetního období (kalendářní rok, hospodářský rok) si může účetní jednotka stanovit, že účetní období bezprostředně předcházejí změně účetního období bude delší než 12 měsíců,

=> v případě vzniku účetní jednotky v období tří měsíců před koncem kalendářního roku si může účetní jednotka stanovit, že účetní období bude o příslušnou dobu delší než 12 měsíců,

=> v případě zániku účetní jednotky v období tří měsíců po skončení kalendářního roku si může účetní jednotka stanovit, že účetní období bude o příslušnou dobu delší než 12 měsíců.

D) Období od rozhodného dne fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva

Musí se tak stát do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku.

(MARKOVÁ, 2010)

2.3 Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Za příjmy se považuje jak peněžní, tak i nepeněžní plnění. (BAKEŠ, 2006)

V § 18 odstavci 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou vymezeny položky, které nejsou předmětem daně z příjmů právnických osob. Položky, které nejsou předmětem daně, mohou být také označovány jako příjmy vyňaté.

A) Předmětem daně nejsou

=> příjmy získané nabytím akcií podle zvláštního zákona, zděděním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva s výjimkou z nich plynoucích příjmů,

=> u poplatníků, kteří mají postavení oprávněné osoby na základě zvláštního zákona, příjmy získané s vydáním pohledávky, a to do výše náhrad podle zvláštních zákonů, do výše nároků na vydání základního podílu, a dále příjmy z vydání dalšího podílu v nepeněžní formě,

=> příjmy z vlastní činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů s výjimkou příjmů podléhajících zvláštní sazbě vybírané srážkou podle § 36 tohoto zákona,

=> příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit. (MARKOVÁ, 2010)

Podle Zákona o daních z příjmů, § 18, je u některých poplatníků vymezen předmět daně odlišně od ostatních poplatníků. Jde o příjmy vyplývající například z poslání poplatníků a nejsou předmětem daně. Jedná se například o neziskové subjekty, veřejné vysoké

školy, Pozemkový fond, poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti, poplatníka, který je komplementářem komanditní společnosti, zdravotní pojišťovny a další. (JAROŠ, 2010)

B) Příjmy (výnosy) osvobozené od daně z příjmů právnických osob

V § 19 Zákona o daních z příjmů, jsou vymezeny příjmy, které jsou z nejrůznějších důvodů osvobozeny od daně. V následujících bodech budou uvedeny některé z nich. Jsou to například:

=> členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin, přijaté zájmovými sdruženími právnických osob, profesními komorami s nepovinným členstvím, občanskými sdruženími včetně odborových organizací, politickými stranami a politickými hnutími,

=> výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony a příspěvky členů u registrovaných církví a náboženských společností,

=> příjmy z cenově regulovaného nájemného z bytů, z nájemného z garáží a z úhrad za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů a v garážích domech ve vlastnictví a spoluvlastnictví bytových družstev, zřízených po roce 1958, na jejichž výstavbu byla poskytnuta finanční, úvěrová a jiná pomoc podle zvláštních právních předpisů,

=> příjmy státních fondů stanovené zvláštními předpisy,

=> příjmy Fondu dětí a mládeže,

=> podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud jsou použity k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,

=> příjmy plynoucí dlužníkovi ve zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace podle zvláštních právních předpisů, a ve zdaňovacím období

následujícím bezprostředně po zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace, pokud v něm nedošlo ke skončení reorganizace. (MARKOVÁ, 2010)

C) Příjmy (výnosy) vyňaté z předmětu daně

Do této části se řadí zejména příjmy či výnosy u nabytí majetku dědictvím nebo darováním. Na rozdíl od fyzických osob u právnických osob jsou mimo předmět daně z příjmů veškeré přijaté dary bez výjimky.

D) Příjmy (výnosy), které se nezahrnují do základu daně

=> částky související s účetními náklady, které v minulých obdobích nebyly uznány jako daňové (čerpání účetních rezerv a účetních opravných položek),

=> částky, které již byly u téhož poplatníka zdaněny podle zákona o daních z příjmů, například vrácená půjčka zaměstnavateli od zaměstnance na jeho bytové potřeby financovaná ze zisku po zdanění,

=> částky tvořící samostatné základy, například přijaté dividendy nebo podíly na zisku společností s ručením omezeným či družstev atd.

(MÜLLEROVÁ, 2003)

E) Položky, které patří do nákladů (výdajů) při stanovení daňového základu

Zákon o daních z příjmů uvádí, které výdaje jsou také výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů a které položky zejména za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů uznat nelze. (BAKEŠ, 2006)

Pro daňové účely zákon taxativně vymezuje položky, které patří do nákladů (výdajů) při stanovení daňového základu. Jde především o:

=> odpisy hmotného a nehmotného majetku ve výši stanovené zákonem o daních z příjmů,

=> pojistné hrazené zaměstnavatelem,

=> nájemné včetně finančního leasingu za určitých podmínek,

=> zaplacenou daň z nemovitostí a silniční daň,

=> rezervy, jejichž tvorbu pro daňové účely určuje zvláštní zákon,

=> výdaje na pracovní cesty do výše limitu stanoveného příslušnými předpisy,

=> náklady na pracovní a sociální podmínky a péči o zdraví.

(KUBÁTOVÁ, 1994)

2.4 Hmotný a nehmotný majetek

Zmínit tuto část je celkem důležité, protože zařazení výdajů, které souvisí s pořízením hmotného a nehmotného majetku do daňových základů, má pro daňový subjekt zásadní význam. Týká se to samozřejmě i poplatníků daně z příjmů fyzických osob, a to hlavně v rámci dílčích základů daně, zejména příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a příjmů z pronájmu.

Nejdůležitější roli v rámci hmotného a nehmotného majetku hrají účetní a daňové odpisy dlouhodobého majetku.

A) Rozdělení majetku dle daňového hlediska

Zákon o daních z příjmů vymezuje dva typy majetku

=> dlouhodobý hmotný majetek

=> dlouhodobý nehmotný majetek

B) Rozdělení majetku z pohledu účetního

- => hmotný dlouhodobý majetek
- => drobný hmotný dlouhodobý majetek
- => nehmotný dlouhodobý majetek
- => drobný nehmotný dlouhodobý majetek
- => finanční dlouhodobý majetek

Jak už bylo zmíněno, příjmy z nakládání s majetkem jsou předmětem daně z příjmů. Ale s majetkem souvisí i celá řada pravidel pro uplatňování nákladů. Proto se v této kapitole zaměřím na dlouhodobý majetek a jeho souvislosti při stanovení základu daně z příjmů.

2.4.1 Vymezení dlouhodobého majetku v základu daně z příjmů

Klasifikace dlouhodobého majetku z daňového hlediska:

- a) dlouhodobý hmotný majetek,
- b) dlouhodobý nehmotný majetek.

A) Dlouhodobý hmotný majetek

Do dlouhodobého majetku řadíme zejména:

=> samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000,- Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,

=> budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním předpisem,

=> stavby, s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb a oplocení sloužících k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou

=> pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky,

=> dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž vstupní cena je vyšší než 40.000,- Kč,

=> jiný majetek. (JAROŠ, 2010)

B) Dlouhodobý nehmotný majetek

Od roku 2004 zákon dále speciálně vymezuje tzv. nehmotný majetek, kterým se rozumí zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek vymezený zvláštním právním předpisem, pokud:

=> byl nabyt úplatně, vkladem společníka nebo tichého společníka nebo člena družstva, přeměnou, darováním nebo zděděním, nebo vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytování.

=> vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč,

=> doba použitelnosti je delší než jeden rok.

(JAROŠ, 2010)

Za nehmotný majetek se pro účely zákona o dani z příjmů nepovažuje: goodwill a povolenka na emise skleníkových plynů nebo preferenčních limit.

2.4.2 Odpisy

Hmotný a nehmotný majetek odpisuje především jeho vlastník, případně nositel práva užívání. V několika konkrétních případech může odpisovat i někdo jiný než vlastník majetku. Pro hmotný a nehmotný majetek se definují zvláštní pravidla odpisování pro daň z příjmů.

Druhy odpisů, které se v základu daně uznávají (VANČUROVÁ, 2008):

- odpis v základu daně – 1) daňový odpis

a) hmotného majetku

- standardní

- rovnoměrný

- zrychlený

- speciální

- časový

- výkonový

b) nehmotného majetku

- časový (měsíční)

2) účetní odpis

- dlouhodobého majetku, který není hmotným nebo
nehmotným majetkem

A) Účetní odpisy

Účetní odpisy, které jsou součástí výsledku hospodaření se používají u majetku, jenž je účetně odpisován a zároveň se nejedná o hmotný nebo nehmotný majetek z hlediska daně z příjmů. (VANČUROVÁ, 2006)

Účetní jednotka, která využívá účetních odpisů, si sama sestavuje způsob odpisování. Účetní odpisy se řídí zákonem o účetnictví.

B) Daňové odpisy

Daňové odpisy lze odpisovat maximálně do výše vstupní ceny. Pokud budeme odpisovat ze zvýšené vstupní ceny pak do výše zvýšené vstupní ceny. Zvláštním znakem daňových odpisů je, že daňové odpisy nejsou pro poplatníka povinností, proto se poplatník může rozhodnout, že odpisovat nebude vůbec, nebo počátek odpisování může posunout, dokonce může i odpisování přerušit.

Pokud by se poplatník rozhodl neuplatnit odpisy, jednalo by se tak v případě, že by mu plným uplatněním odpisů, mohla vzniknout daňová ztráta, nebo by nemohl uplatnit odpočty od základu daně a slevy na dani v plné výši. V dalších letech potom postupuje v odpisování, jako kdyby odpisování nebylo přerušeno.

Účetní jednotka, která má povinnost auditu, musí jasně odlišovat účetní a daňové odpisy. Ty účetní jednotky, které tuto povinnost nemají, pak nemusejí odlišovat účetní a daňové odpisy. (VALOUCH, 2007)

C) Časové odpisy

Časové a výkonové odpisy se využívají v případech, kdy by roční odpisy nevyhovovaly z hlediska reálnosti daňových nákladů. Použití časových odpisů v následujících případech je obligatorní, a tak poplatník místo nich nemůže použít odpisy standardní. Tyto dva druhy odpisů jsou však v praxi výjimkou.

Časové odpisy se používají například: při otvírce nových lomů, samostatně odpisované technické rekultivaci a u hmotného majetku jehož životnost je stanovena zvláštním zákonem.

Časové odpisy se uplatňují s přesností na měsíce, případně dny. Odpis se vypočte tak, že vstupní cena se vydělí počtem měsíců, respektive dnů, po které byl majetek v průběhu zdaňovacího období evidován v majetku poplatníka. U měsíčních odpisů se první část odpisu zahrne za ten kalendářní měsíc, který následuje po uvedení majetku do používání a jeho zařazení do obchodního majetku poplatníka.

Výjimečně, například u šablon, modelů a forem, se mohou používat také výkonové daňové odpisy. Daňový odpis se u nich uplatňuje v závislosti na počtu vyrobených odlítků nebo výlisků v průběhu zdaňovacího období. (VANČUROVÁ, 2008)

Vstupní cena

Vstupní cena představuje hodnotu hmotného majetku, z níž se majetek odpisuje. Zahrnuje i technické zhodnocení provedené v roce zařazení majetku do obchodního majetku.

Pro stanovení vstupní ceny hraje důležitou roli, jakým způsobem byl majetek získán.

Pokud byl majetek:

- a) nabyt úplatně - pořizovací cena,
- b) ve vlastní režii - vlastní náklady,
- c) dědictvím, darováním - cena stanovená pro převodovou daň,
- d) ostatní - reprodukční pořizovací cena. (VANČUROVÁ, 2006)

Zůstatková cena

Zůstatková cena hmotného majetku je vstupní cena, snižená o celé daňové odpisy vypočtené za předchozí zdaňovací období. (VANČUROVÁ, 2001)

Například, je-li vstupní cena automobilu 100.000,- Kč a odpis uplatněný v prvním roce odpisování je 20.000,- Kč, zůstatková cena osobního automobilu na počátku druhého roku odpisování je 80.000,- Kč.

Technické zhodnocení

Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu hmotného nebo nehmotného majetku a tím pádem pak u odpisovaného majetku i jeho zůstatkovou cenu. Za technické zhodnocení považujeme výdaje, které jsme vynaložili například na dokončení přístavby nebo stavební úpravy na majetku. Jeho rekonstrukci, při které dochází ke změně technických parametrů u majetku a výdaje na modernizaci, díky níž se zvyšuje vybavenost a použitelnost majetku.

Důležitá částka, která hraje významnou roli při technickém zhodnocení, je 40.000,- Kč. Pokud dojde při technickém zhodnocení k překročení této částky, tak dojde ke zvýšení vstupní ceny hmotného nebo nehmotného majetku. Pokud ovšem nedojde k překročení této částky, tak se poplatník může rozhodnout, zda zvýšit vstupní cenu svého majetku,

nebo jestli jej zahrne jednorázově do daňových nákladů. (VANČUROVÁ, 2006)

2.5 Rezervy pro daňové účely

Účetně si subjekt tvoří rezervy podle své skutečné potřeby. Pro daňové účely se však uznávají jen ty z nich, které jsou stanoveny v Zákoně č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Zákon uznává pouze několik typů rezerv a to:

- a) bankovní rezervy,
- b) rezervy v pojišťovnictví,
- c) rezerva na opravy hmotného majetku,
- d) rezerva na pěstební činnost,
- e) rezerva na odbahnění rybníka,
- f) rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou,
- g) rezerva na vypořádání důlních škod,
- h) ostatní rezervy, které budou vymezeny zvláštními zákony.

Rezerva musí být vytvořena alespoň ve dvou po sobě následujících zdaňovacích obdobích. Předpokládaný rok zahájení opravy se do počtu let tvorby rezervy nezahrnuje.

Celková kalkulovaná výše se musí rozložit do jednotlivých let její tvorby (podle předpokládaného roku provedení opravy) rovnoměrně. Rezervu na opravu movité věci lze tvořit i podle objemu výkonu v technických jednotkách, například ujetých kilometrů nákladního automobilu apod. (VANČUROVÁ, 2001)

Vzhledem k tomu, že tvorba rezervy představuje možnost odložení daňové povinnosti do následujících let, je stanoven i maximální počet let, po které lze rezervu na opravu hmotného majetku tvořit, a to diferencovaně podle zatřídění majetku do odpisové skupiny.

Tabulka 1: Maximální počet let tvorby rezervy na opravu hmotného majetku

<i>Odpisová skupina</i>	<i>Počet let odpisování</i>	<i>Maximální počet zdaňovacích období tvorby rezervy</i>
2	6	3
3	12	6
4	20	8
5	30	10
6	50	10

Zdroj: MARKOVÁ, 2009

U ostatních účetních rezerv je postup odlišný. Tvorba těchto rezerv není uznána jako daňový náklad, proto je nutno v daném zdaňovacím období zvýšit o částku jejich tvorby výsledek hospodaření pro účely stanovení základu daně. Ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k čerpání ostatních účetních rezerv, je zase třeba výsledek hospodaření před zdaněním snížit o částku čerpání těchto rezerv pro stanovení základu daně. (VANČUROVÁ, 2008)

2.6 Uznané daňové náklady

Pro poplatníka daně z příjmů právnických osob je důležité při tvorbě základu daně správné stanovení druhu nákladů, které by mohl do tohoto základu zařadit. Určité druhy nákladů mohou být totiž do základu daně z příjmů zahrnovány jen omezeně, některé mohou být i dokonce zakázány => nelze je uznat pro daňové účely.

Pokud bychom se podívali do § 25 Zákona o daních z příjmů, našli bychom zde výčet daňově neuznatelných výdajů (nákladů). Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat zejména:

a) výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení půjček,

b) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob, pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a dalšího orgánu právnické osoby a za jednatele společnosti s ručením omezeným z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou

společnosti při výkonu funkce,

c) vyplácené podíly na zisku,

d) výdaje nad limity stanovené tímto zákonem nebo zvláštními předpisy,

e) výdaje (náklady) z nákupu vlastních akcií pod jmenovitou hodnotou při následném snížení základního kapitálu.

(MARKOVÁ, 2010)

Aby platily podmínky daňové účinnosti nákladů, musí nastat skutečnosti, které můžeme shrnout do následujících bodů:

a) výdaj byl skutečně vynaložen,

b) výdaj byl vynaložen na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů,

c) výdaj je prokazatelný,

d) výdaj ještě nebyl uplatněn v daňových výdajích.

(JAROŠ, 2010)

2.7 Úprava základu daně

Pro zjištění základu daně se vychází z účetnictví vedeného podle zvláštního předpisu, pokud zvláštní předpis nebo zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů nestanoví jinak anebo pokud nedochází ke krácení daňové povinnosti jiným způsobem. Konkrétně se u poplatníků, kteří vedou účetnictví, vychází z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů. (JAROŠ, 2010)

Podnikatelské subjekty, jestliže jsou právnickými osobami, vždy účtují v soustavě podvojného účetnictví. U účtujících poplatníků je úzká vazba mezi účetním výsledkem hospodaření a základem daně. Základ daně právnických osob se tedy odvozuje od výsledku hospodaření zjištěného v účetnictví před zdaněním, který se upravuje

pro účely stanovení základu daně z příjmů. Při tvorbě základu daně je třeba brát v úvahu úpravu výsledku hospodaření před zdaněním.

Existují různé koncepce základu daně z příjmů právnických osob. Můžeme je rozdělit podle více úhlů pohledu. Velmi častým rozlišovacím znakem je vztah k účetnímu výsledku hospodaření. Buď základ daně do značné míry kopíruje účetní výsledek hospodaření anebo se stanoví bez ohledu na účetní vykazování. Česká republika volí střední cestu. (VANČUROVÁ, 2008)

Jestliže výsledek hospodaření před zdaněním upravený pro účely stanovení základu daně z příjmů je vyjádřen záporným číslem, potom se jedná o daňovou ztrátu. Jinak vyjádřeno, daňová ztráta znamená rozsah, ve kterém uznané daňové náklady převýšily zdanitelné příjmy za zdaňovací období. Daňovou ztrátu poplatník uvede do daňového přiznání a zpravidla na tomto podkladě se vyměří.

Tabulka 2: Schéma základu daně z příjmů právnických osob

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM
- příjmy vyňaté z předmětu daně
- osvobozené příjmy
- příjmy nezahrnované do základu daně (včetně samostatných základů daně)
+ - očištění o rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové
+ účetní náklady, které nejsou uznanými daňovými náklady
+ - očištění o zaúčtované položky, které se v základu daně uznávají, jen jsou-li zaplacený
+ - korekce základu daně předešlých zdaňovacích období
= ZÁKLAD DANĚ

Zdroj: VANČUROVÁ, 2008

2.8 Položky odčitatelné od základu daně

Ve smyslu ustanovení § 34 Zákona o daních z příjmů a § 20 odst. 7 a 8 patří mezi položky odčitatelné od základu daně a položky snižující základ daně:

- a) odečet daňové ztráty,
- b) odečet výdajů na projekty výzkumu a vývoje,
- c) odečet z titulu uspokojení nároků oprávněných osob dle transformačního zákona č. 42/1992 Sb.,
- d) odečet u neziskových subjektů,
- e) odečet darů na obecně prospěšné účely.

A) Daňová ztráta

Daňovou ztrátu lze uplatnit jako nestandardní odpočet v maximálně pěti následujících zdaňovacích obdobích po tom období, za které byla daňová ztráta vyměřena. V rámci uvedeného období ji může právnická osoba uplatnit celou nebo po libovolných částech v tom zdaňovacím období, ve kterém je to pro ni nejvýhodnější pro optimalizaci základu daně ve střednědobém období.

Možnost odpočtu daňové ztráty představuje jednu z forem podpory podnikání, protože omezuje podnikatelské riziko, neboť stát se prostřednictvím odpočtu ztráty podílí na jejím uhrazení. Stát tím také uznává, že podnikání je kontinuální proces. (VALOUCH, 2007)

B) Výdaje na výzkum a vývoj

Relativně nový je odpočet nákladů (výdajů) na projekty výzkumu a vývoje. Podmínkou je, že musí být současně daňově uznatelnými náklady (výdaji). Další podmínka je, že na realizaci uvedených projektů nesmí být poskytnuta podpora z veřejných zdrojů, a to i když by nekryla veškeré takto vynaložené výdaje.

Určit, které náklady se vztahují k projektu výzkumu a vývoje, je velmi obtížné. Pro zvýšení právní jistoty poplatníků lze od roku 2008 požádat o závazné posouzení

těchto nákladů. Tento odpočet, který dává možnost výdaje na projekty výzkumu a vývoje zahrnout dvakrát, jednou v rámci uznaných nákladů a podruhé jako odpočet od základu daně, je projevem společenské preference výdajů na výzkum a vývoj.

Když poplatníkovi základ daně snížený o daňovou ztrátu (u fyzických osob i ostatní nestandardní odpočty) nestačí k uplatnění odpočtu nákladů na projekt výzkumu a vývoje vůbec nebo stačí jen částečně, potom si ho může uplatnit v prvním z dalších zdaňovacích období, ve kterém mu základ daně snížený o daňovou ztrátu k jejich uplatnění stačí. Odpočet lze ovšem uplatnit pouze po tři následující zdaňovací období.

C) Vypořádání oprávněných osob

Tento zvláštní druh odpočtu se vztahuje na poplatníky, kteří byli nuceni vyplácet vypořádání oprávněným osobám, ať už v peněžní či nepeněžní formě. Jde zejména o vztahy vzniklé při transformaci zemědělských družstev. O 50% takto vyplacených částek v letech 1993-2005 lze snížit základ daně z příjmů právnických osob. Toto právo se vztahuje i na prvního postupníka.

D) Dary

Stát se prostřednictvím daní snaží motivovat daňové subjekty, aby se podílely na financování neziskového sektoru. Dary takovým subjektům na vymezené účely lze podle stanovených pravidel odečítat od základu daně z příjmů. (Tento odpočet nemohou uplatnit nepodnikatelské právnické osoby, u nich by existovalo riziko přesouvání těchto darů.)

Veřejně prospěšné účely jsou pro právnické osoby definovány shodně jako pro fyzické osoby, totéž platí také o vymezení subjektů, kterým lze dary, uznané pro daňové účely, poskytovat. Poskytovat dary lze právnickým osobám se sídlem na území České republiky, obcím, krajům a v několika málo případech i fyzickým osobám. Mezi veřejně prospěšnými účely nalezneme mimo jiné: humanitární účely, ochranu životního prostředí, zdravotnické účely, podpora a ochrana mládeže. (VANČUROVÁ, 2008)

2.9 Sazba daně z příjmů právnických osob

Sazba daně z příjmů právnických osob prošla od roku 1993 razantní přeměnou. V posledních třech letech se vždy sazba daně snížila o 1%. Pro rok 2009 činila tato sazba 20%. Od 1. 1. 2010 se ovšem sazba změnila na 19%.

V § 21 Zákoně o daních z příjmů, je uvedena sazba daně 5% a ta platí v případech, které nám přesně definuje tento zákon:

- a) u investičního fondu,
- b) u podílového fondu,
- c) u penzijního fondu nebo u instituce penzijního pojištění,
- d) u investičního fondu, který v průběhu zdaňovacího období ukončil činnost. Obdobně se postupuje u akciové společnosti, ze které v průběhu zdaňovacího období vznikl investiční fond. (MARKOVÁ, 2010)

2.10 Slevy na dani

Slevy na dani mají odlišný dopad než odpočty od základu daně. Absolutní slevy účinkují intenzivněji. U daně z příjmů právnických osob se používají dva základní druhy slev na dani. A to absolutní a relativní.

A) Absolutní sleva na dani

Tento typ slevy má podpořit zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením. Tato sleva je diferencovaná podle míry zdravotního postižení zaměstnance. Při jejím výpočtu se vychází v zásadě z přepočteného počtu zaměstnanců se zdravotním postižením, který se zaokrouhluje na dvě desetinná čísla. Výše slevy činí 18.000,- Kč na jednoho přepočteného zaměstnance se zdravotním postižením.

Pokud se ale jedná o zaměstnance s těžším zdravotním postižením, výše slevy se zvyšuje na 60.000,- Kč. Tento typ slevy na dani platí shodně pro zaměstnavatele fyzické i právnické osoby. Tedy lze ji uplatnit jak u daně z příjmů fyzických osob, tak i u daně z příjmů právnických osob.

B) Relativní sleva na dani

Pouze právnické osoby, které zaměstnávají více než 50% přepočteného počtu zaměstnanců se zdravotním postižením a zároveň mají celkem minimálně 25 přepočtených zaměstnanců, mohou uplatnit navíc tento typ slevy na dani tak, že základní částku daně sníží o polovinu daně vypočtené z činnosti dosahovaných se zaměstnanci se zdravotním postižením. I při rozhodování o nároku na relativní slevu se vychází z přepočteného počtu zaměstnanců. (VANČUROVÁ, 2008)

2.11 Přiznání k dani z příjmů právnických osob

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob je povinen podat po uplynutí zdaňovacího období nebo jeho části každý poplatník daně z příjmů právnických osob.

Výjimky platí pro neziskové subjekty, veřejné obchodní společnosti a dále pak pro zanikající obchodní společnosti nebo družstva za období od rozhodného dne přeměny do dne zápisu přeměny do obchodního rejstříku, za které podává daňové přiznání právní nástupce. Dále tato výjimka platí pro poplatníky, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, pokud nemají příjmy, které jsou předmětem daně nebo mají pouze příjmy od daně osvobozené a příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové přiznání se podává i v případě, kdy poplatník vykáže nulový základ daně nebo daňovou ztrátu. (JAROŠ, 2010)

Právnické osoby podávají daňové přiznání do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období. Avšak právnické osoby, podléhající povinnému auditu (například akciové společnosti), podávají daňová přiznání až do konce šestého měsíce po skončení zdaňovacího období.

Posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání je současně i dnem splatnosti daně z příjmů. Částka, kterou bude muset poplatník zaplatit, se snižuje především o zaplacené zálohy, které byly splatné v příslušném zdaňovacím období.

(VALOUCH, 2007)

2.11.1 Záloha na daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů se samozřejmě neobejde bez povinnosti platit zálohy na ni. Výše a četnost záloh se odvozuje od poslední známé daňové povinnosti, která je ovšem pro tento účel definována jinak, než jak tomu bylo v předcházející kapitole.

Poslední známá daňová povinnost je ta výše daně, která byla naposledy pravomocně vyměřena, a pro výpočet záloh potom i výše daně, kterou si poplatník vypočetl v daňovém přiznání, a to s účinností od následujícího dne po posledním dni lhůty pro podání daňového přiznání.

Poslední známou daňovou povinností tedy není jen pravomocně vyměřená daň, ale také částka uvedená v daňovém přiznání, a to včetně dodatečného daňového přiznání. V následující tabulce jsou shrnuta pravidla pro určení záloh.

Jednotlivé zálohy jsou splatné vždy do 15. dne posledního měsíce příslušného období.

Tabulka 3: Výše a splatnost záloh na daň z příjmů právnických osob

<i>Poslední známá daň. povinnost (D)</i>	<i>Výše zálohy</i>	<i>Splatnost jednotlivých záloh</i>
$D \leq 30.000,- \text{ Kč}$	0	-
$30.000,- \text{ Kč} < D \leq 150.000,- \text{ Kč}$	40% D	6. + 12. měsíc zdaňovacího období
$D > 150.000,- \text{ Kč}$	$\frac{1}{4} D$	3., 6., 9. a 12. měsíc zdaň. období

Zdroj: VANČUROVÁ, 2008

3 Metodika

3.1 Úprava základu daně a stanovení daně

Základ daně právnických osob (resp. účtujících poplatníků obou daní z příjmů) se odvozuje od výsledku hospodaření před zdaněním, ale dosti podstatně se upravuje. V předchozí kapitole 2.7, která obsahovala tabulku 2, (Schéma základu daně z příjmů právnických osob), jsme mohli vyčíst, co je třeba brát v úvahu při tvorbě základu daně úpravou výsledku hospodaření před zdaněním.

Máme-li základ daně, pak je nutno upravit a stanovit z něj částku daňové povinnosti. Základ daně z příjmů právnických osob se snižuje o odpočty. U této daně se používají jen nestandardní odpočty, a to ještě v menším počtu než u daně z příjmů fyzických osob.

Nestandardní odpočty snižují základ daně, avšak s poněkud odlišnými pravidly pro jejich použití než u fyzických osob. V naší legislativě se u právnických osob všechny nazývají odčitatelnými položkami. (VANČUROVÁ, 2006)

Tabulka 4: Schéma úpravy základu daně z příjmů práv. osob a výpočet daně

Základ daně
ODPOČTY (odčitatelné položky)
- daňová ztráta
- odpočet výdajů na výzkum a vývoj
- 50% částek vyplacených jako vypořádání oprávněným osobám
= mezisoučet
- dary na veřejně prospěšné účely (max. 5% z mezisoučtu)
= ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ O ODPOČTY (zaokrouhlený na celé tisícikoruny dolů)
- sazba daně (pro investiční společnosti, investiční a penzijní fondy se používá odlišná sazba daně z příjmů právnických osob. Nižší sazba se také používá u některých příjmů z držby kapitálového majetku ze zdrojů v zahraničí)
= DAŇ
= SLEVY NA DANI
- slevy na zaměstnance se zdravotním postižením
= DAŇ PO SLEVĚ

Zdroj: VANČUROVÁ, 2008

3.2 Metodika výpočtu daňových odpisů

Standardní daňové odpisy mají dvě základní charakteristiky:

- dobu odpisování, která je dána začleněním majetku do odpisové skupiny
- metodu odpisování (díky ní zjistíme částky odpisů pro jednotlivé roky)

Při zařazování majetku do odpisové skupiny, můžeme rozlišovat šest odpisových skupin, kdy první skupina byla ještě rozšířena o podskupinu 1a, které byla zřízena speciálně pouze pro osobní automobily. Od 1.1.2008 byla ovšem podskupina 1a zrušena, osobní automobily patří nově do 2. odpisové skupiny.

Tabulka 5: Rozdělení odpisových skupin

<i>Odpisová skupina</i>	<i>Příklad</i>	<i>Počet let odpisování (minimální doba)</i>
1	počítače a kancelářská technika	3
2	pracovní stroje, zařízení, osobní a nákladní automobily	5
3	parní kotle	10
4	budovy z lehkých hmot	20
5	budovy a haly pro průmysl a zemědělství, byty a nebytové prostory	30
6	administrativní budovy, obchodní domy	50

Zdroj: JAROŠ, 2008

Po zařazení majetku do odpisové skupiny má poplatník možnost vybrat si jednu ze dvou odpisových metod daňových odpisů – rovnoměrné odpisování nebo zrychlené odpisování. Zvolený způsob je však nutné dodržovat po celou dobu ekonomické životnosti majetku.

3.2.1 Rovnoměrné odpisování

Rovnoměrné odpisování, jak z názvu vypovídá, přenáší vstupní cenu hmotného majetku do základu daně se stejnou rychlostí po celou dobu odpisování. Jeho výhodou je jednoduchost, na druhé straně neumí respektovat fakt, že majetek je zpravidla nejvíce využíván v prvních letech používání. Rovnoměrné odpisování také trpí více tím, že vstupní cena majetku se po dobu odpisování nemění, a tak nemůže reagovat na zvyšování cen takového majetku. (MÜLLEROVÁ, 2003)

Rovnoměrně se odpisuje vždy ze vstupní ceny (případně ze zvýšené vstupní ceny), a to prostřednictvím odpisových sazeb, které jsou uvedené v následující tabulce.

Tabulka 6: *Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování (roční odpisové sazby v %)*

<i>Odpisová skupina</i>	<i>V prvním roce odpisování</i>	<i>V dalších letech odpisování</i>	<i>Pro zvýšenou vstupní cenu</i>
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: MARKOVÁ, 2009

Uvedené odpisové sazby jsou stanoveny jako maximální, rozhodne-li se poplatník, může si zvolit i jiný odpisový plán s nižšími odpisovými sazbami. (KUBÁTOVÁ, 1994)

Vzorce pro výpočet odpisů

V prvním roce odpisování se odpisuje podle vzorce: $O_1 = (VC \times S_1) : 100$

kde: O_1 = odpis v prvním roce odpisování

VC = vstupní cena hmotného majetku

S_1 = odpisovaná sazba pro první rok odpisování

Odpisy v dalších letech odpisování jsou potom stejné a rovnají se: $O_n = (VC \times S) : 100$

kde: O_n = odpis v dalších letech odpisování

S = odpisová sazba v dalších letech odpisování

(JAROŠ, 2010)

3.2.2 Zrychlené odpisování

Výhodou této metody je, že si poplatník může odložit daň v prvních letech po pořízení majetku, tím pak může dosahovat daňových úspor. Což vyhovuje zejména moderním technologiím, které rychle morálně zastarávají atd. Při výpočtu se používají odpisové koeficienty, které se opět odlišují v závislosti na druhu odpisové skupiny.

Nejvyšší daňový odpis je u této metody ve druhém roce odpisování. Zrychlené odpisování místo daňových sazeb používá odpisové koeficienty. (MÜLLEROVÁ, 2003)

Tabulka 7: *Odpisové koeficienty pro zrychlené odpisování*

Koeficienty pro zrychlené odpisování

<i>Odpisová skupina</i>	<i>V prvním roce odpisování</i>	<i>V dalších letech odpisování</i>	<i>Pro zvýšenou zůstatkovou cenu</i>
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: VANČUROVÁ, 2008

Vzorce pro výpočet odpisů

V prvním roce odpisování se odpisuje podle vzorce: $O_1 = (VC : k_1)$

kde: O_1 = odpis v prvním roce odpisování

VC = vstupní cena hmotného majetku

k_1 = koeficient pro odpisování v prvním roce odpisování

V dalších letech odpisování se odpisuje podle vzorce: $O_n = (2 \times ZC_{n-1}) : (k - (n - 1))$

kde: n = pořadové číslo roku odpisování

ZC_{n-1} = zůstatková cena k poslednímu dni předešlého zdaňovacího období

k = koeficient pro odpisování v dalších letech odpisování

$n - 1$ = počet let, po která se již odpisovalo

(JAROŠ, 2010)

3.2.3 Odpisy nehmotného majetku

Pro nehmotný majetek se rovněž stanoví specifická pravidla pro daňové odpisování. Vstupní cena nehmotného majetku je určována podle stejných pravidel jako u majetku hmotného. Nehmotný majetek se odpisuje vždy časově – buď po dobu, na kterou byl majetek pořízen (pokud je právo na jeho využití časově omezeno), anebo po dobu stanovenou v zákoně o daních z příjmů (který staví dobu odpisování diferencovaně). Odpisování začíná vždy v měsíci následujícím po měsíci, ve kterém byl nehmotný majetek zaevidován.

I u nehmotného majetku se setkáváme s technickým zhodnocením a to za stejných podmínek jako u hmotného majetku => muselo být v průběhu jednoho zdaňovacího období vynaloženo více než 40.000,- Kč. Pokud dojde k technickému zhodnocení nehmotného majetku, je nutné zvýšit vstupní cenu majetku a při odpisování dále pokračovat prostřednictvím stanoveného počtu měsíců odpisování.

Dochází k odpisování především: zřizovacích výdajů, nehmotných výsledků výzkumu a vývoje, softwaru, ocenitelných práv a jiného majetku, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek. Daňově se neodpisuje goodwill. Počet měsíců odpisování softwaru a nehmotných výsledků výzkumu a vývoje 36 měsíců, zřizovací výdaje 60 měsíců a ostatní nehmotný majetek 72 měsíců.

(MARKOVÁ, 2008)

3.3 Slevy na zaměstnance se změnou pracovní schopností

Cílem této slevy, je podpořit zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením. Jedná se o absolutní slevu diferencovanou podle míry zdravotního postižení zaměstnance. Pro její výpočet je rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením, zaokrouhlený na dvě desetinná čísla.

(VANČUROVÁ, 2008)

Pro výpočet přepočteného počtu zaměstnanců se používá podíl celkového počtu odpracovaných hodin zaměstnanci se změněnou pracovní schopností u poplatníka, zvýšený o neodpracované hodiny v důsledku čerpání dovolené na zotavenou, překážek v práci a pracovní neschopnosti, za nichž jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění ku celkovému ročnímu fondu pracovní doby připadající na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu stanovenou zvláštními předpisy.

Výše slevy činí 18.000,- Kč na jednoho přepočteného zaměstnance zdravotním postižením, ale pokud se jedná o zaměstnance s těžším zdravotním postižením, výše slevy se zvyšuje na 60.000,- Kč. (VANČUROVÁ, 2008)

4 Popis vybraného podnikatelského subjektu

Firma: ABC, zemědělská obchodní společnost s.r.o.

Předmět činnosti: zemědělská výroba a obchodování se zemědělskými produkty

Základní kapitál: 105.000,- Kč

Počet zaměstnanců: 15 – z toho 2 řídící pracovníci

Společnost byla registrována k daním: z příjmů právnických osob

z přidané hodnoty

silniční dani

z nemovitostí

Společnost ABC se zabývá klasickou zemědělskou prvovýrobou. Hlavní tržní komoditou je mléko, dále zástavový skot masného i mléčného plemene, vepřové maso a drůbež. Částečně jsou pěstovány i tržní plodiny, řepka a semenářská jarní pšenice.

Popis trhu: v současné době nemá společnost nejmenší problém s odbytem výrobků, protože neexistuje přebytek zemědělských produktů na trhu, i když je to v České republice prezentováno opačně. Jediným problémem je rozkolísanost cen prvovýrobků, jejichž rozmezí nezajišťuje v žádném případě stabilitu prostředí pro zemědělské podnikatele.

Seznam dlouhodobého hmotného majetku:

- stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, dopravní prostředky, základní stádo a tažná zvířata, pozemky.

Slevy na dani: uplatňuje pouze slevu na 2 zaměstnance. V roce 2007 byl uplatňován nárok na slevu na dani ve výši 27.200,- Kč.

V roce 2009 společnost čerpala dotace:

- SAPS – poskytnutí jednotné platby za ha obdělávané půdy ve výši 1.322.398,92,- Kč

- SZIF – poskytnutí dotace na: pěstování plodin na orné půdě ve výši 776.231,38,- Kč
chov přežvýkavců ve výši 720.782,72,- Kč
pro méně příznivé oblasti 546.099,- Kč
dotace na agroenvironmentální opatření 409.011,30,- Kč
- PGRLF - podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin ve výši 11.995,- Kč
- podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů ve výši 15.325,15,- Kč.

Účetní závěrka je zpracována v souladu s účetními zásadami vedení účetnictví, stejně tak jako v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 500/2002 Sb., a Českými účetními standardy.

Při oceňování majetku a závazků je postupováno v souladu s § 24 a § 25 zákona č. 563/1991, o účetnictví. Majetek a závazky se oceňují v historických cenách. Během účetního období nebyly změněny metody oceňování majetku a závazků.

Způsob ocenění – nakoupené zásoby se oceňují pořizovací cenami. Majetek pořízený ve vlastní režii je oceňován vlastními náklady.

Způsob stanovení reprodukční pořizovací ceny – hmotný dlouhodobý majetek, movité věci, zásoby pořízené bezplatně, případně nalezené se oceňují na základě odborného odhadu jejich užití hodnoty. V průběhu účetního období 2008 nebylo potřeba tento způsob ocenění použít.

Druhy vedlejších pořizovacích nákladů – do pořizovacích cen nakupovaných zásob se obvykle zahrnují tyto druhy vedlejších pořizovacích nákladů: dopravné, poštovné.

Způsob sestavení odpisových plánů – účetní jednotka odpisuje hmotný dlouhodobý majetek podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Účetní odpisy se rovnají odpisům daňovým.

5 Analýza daňového zatížení podniku

5.1 Daň z příjmů právnických osob

Společnost ABC podává daňové přiznání do 31. března. Povinnost auditu společnost nemá, proto se povinnost pro podání daňového přiznání neprodlužuje do 30. června. Jelikož je celková daňová povinnost vyšší než 150.000,- Kč, postupuje se v počítání záloh dle zákona. Ten nám přímo uvádí, že poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 150.000,- Kč, platí zálohy na daň na zdaňovací období, a to ve výši ¼ poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne třetího měsíce zdaňovacího období, druhá záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období, třetí záloha je splatná do 15. dne devátého měsíce zdaňovacího období a čtvrtá záloha je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

(MARKOVÁ, 2010)

Tabulka 8: Celková daňová povinnost a zálohy na DPPO

Rok	2006	2007	2008
Celková daň. povinnost	442.440,- Kč	443.220,- Kč	444.150,- Kč
Zálohy	239.100,- Kč	411.800,- Kč	456.400,- Kč
Nedoplatek (-)/ Přeplatek (+)	- 203.340,- Kč	- 31.420,- Kč	+ 12.250,- Kč

Zdroj: Interní materiály firmy

5.2 Majetkové daně

Daň silniční

Společnost ABC platí silniční daň ve čtvrtletních zálohách. V roce 2007 činila celková výše záloh 20.468,- Kč a v roce 2008 => 22.068,- Kč. Vlastní daňová povinnost pak přibližně odpovídá předem zaplaceným zálohám.

V roce 2008 bylo na zálohách zapláceno 22.568,- Kč, tím pádem firmě nevznikl žádný nedoplatek, naopak bylo přepláceno 500,- Kč.

Daň z nemovitostí

V roce 2008 došlo oproti roku 2007 k velmi výrazné změně při placení daně z nemovitostí. V roce 2007 došlo totiž k digitalizaci pozemků, pod které spadají veškeré pozemky, na kterých firma provozuje svou činnost. To znamená, že daň z nemovitostí neodvádí nájemci půdy, ale platí ji samotní vlastníci pozemků. Tato změna vstoupila v platnost od 1.1.2008. Jelikož má firma veškerou půdu, na které provozuje svojí činnost v nájmu, snížila se její daň velmi výrazným způsobem. Pokud budeme tedy porovnávat tyto dva roky, uvidíme velmi razantní změny ve výši odváděné daně z nemovitostí. V tabulce 9 můžeme vidět jednotlivé položky tvořící daň z nemovitostí pro rok 2007 a pod ní pak výši daně pro rok 2008.

Tabulka 9: Daň z nemovitostí pro rok 2007

<i>Předmět daně</i>	<i>Základ daně</i>	<i>Daň</i>
A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ov. sad (Kč)	14.587.274,- Kč	109.386,- Kč
B – louka, pastvina (Kč)	3.588.131,- Kč	8.745,- Kč
G – ostatní plocha (m ²)	143.355 m ²	6.566,- Kč
M – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hosp. (m ²)	10.347,- Kč	10.347,- Kč

Zdroj: Interní materiály firmy

Daňová povinnost v roce 2007 byla celkem 135.044,- Kč

Po změně: pro rok 2008 byla vyměřena daň ve výši 15.085,- Kč. Splatnost byla možná ve dvou částkách a to do 1.9.2008 => 7.542,- Kč a do 1.12.2008 => 7.543,- Kč.

5.3 Výsledek hospodaření

Tabulka 10: *Struktura hospodářského výsledku před zdaněním (v tis. Kč)*

<i>Struktura HV</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
HV z provozní činnosti	2103	2404
HV z finanční činnosti	- 166	- 293
HV z mimořádné činnosti	0	0
HV před zdaněním	1937	2111

Zdroj: Interní materiály firmy

Z této tabulky je zřejmé, že hospodářský výsledek z provozní činnosti se pohybuje poslední dva roky na přibližně stejné úrovni a nedochází k výrazným výkyvům mezi jednotlivými roky. Je zde i možno vidět, že hospodářský výsledek z provozní činnosti má vzrůstající tendenci. Naopak u výsledku hospodaření z finanční činnosti lze již zaznamenat poměrně velký rozdíl mezi těmito hodnotami. Záporné hodnoty jsou zapříčiněny vyšší nákladových úroků.

6 Výpočet jednotlivých variant daňové optimalizace

V této části diplomové práce se zaměřím na konkrétní návrhy daňové optimalizace a jejich následné výpočty. Optimalizací daňové povinnosti se rozumí takové jednání daňového subjektu, jímž se snaží minimalizovat svou daňovou povinnost. Jedním a nejvíce používaným způsobem minimalizace daňové povinnosti je využívání daňových úspor. Daňová úspora vzniká tím, že daňový subjekt využívá možnosti snížení základu daně a daně v rámci všech alternativních postupů stanovených daňovým zákonem, případně využívá všech povolených způsobů úpravy daňového základu při splnění zákonem stanovených podmínek. (VANČUROVÁ, 2006)

Cílem této praktické části byla snaha zahrnout do jednotlivých variant daňové optimalizace takové situace a možnosti, které se ve zvolené firmě ABC mohou nejčastěji vyskytovat nebo nastat. Jsou jimi například: pořízení nového stroje či zařízení, zavedení penzijního připojištění zaměstnanců, navržení způsobu odpisování dlouhodobého hmotného majetku či poskytnutí stravenek zaměstnancům firmy atd.

Pro všechny následující varianty byla použita stejná výše hodnot těchto ukazatelů.

Zisk před zdaněním činí: 2.115.000,- Kč.

Výše daně při sazbě daně 21% pak bude: $2.115.000 \times 0,21 = 444.150,- \text{ Kč}$.

Výše záloh na příští období by pak činila: $444.150 : 4 = 111.037,5,- \text{ Kč}$.

Veškeré podklady k výpočtům jsou uváděny za kalendářní rok 2008, protože za rok 2009 by je zvolená firma byla schopna dodat až v dubnu 2010, což by vzhledem k termínu řádného zpracování a odevzdání diplomové práce bylo pozdě.

6.1 Varianta 1 – Rezerva na opravu hmotného majetku

Pokud podnik vytváří rezervy, předpokládá se, že budoucí výdaje se rozloží do předcházejících zdaňovacích období jako náklady. Při následném čerpání těchto rezerv se pak tyto rezervy rozpustí do výnosů. Zákon o rezervách, který upravuje

způsob tvorby rezerv, výši rezerv a opravných položek, které jsou nákladem vynaloženým na dosažení, zajištění a udržení příjmů u poplatníků daní z příjmů. (MARKOVÁ, 2008).

Nejdůležitějším bodem je, že rezerva musí být tvořena alespoň ve dvou po sobě následujících zdaňovacích obdobích. Předpokládaný rok zahájení opravy se do počtu let tvorby rezervy nezahrnuje.

V našem případě bude hrát nejdůležitější roli rezerva na opravu hmotného majetku, kterou může tvořit poplatník na opravu hmotného majetku, jehož doba odepisování je pět a více let.

Společnost ABC už několik zvažuje opravu hmotného majetku. Jelikož se do této doby oprava nerealizovala, navrhuji v této variantě, aby společnost tento záměr uskutečnila. Jedná se o opravu střechy budovy vepřína.

Při postupu tvorby rezervy se můžeme rozhodnout, zda společnost bude postupovat jako v minulých letech a vytvořit tak rezervu v průběhu tří po sobě následujících období. Postup při výpočtu daňové povinnosti by byl stejný, jak tomu bylo dosud nebo by bylo možné navrhnout jiné stanovení doby pro vytvoření rezervy.

Pro účely daňové optimalizace navrhuji variantu vytvoření rezervy ve dvou po sobě následujících zdaňovacích obdobích.

Celková výše opravy podle plánovaných rozpočtů bude činit 923.100,- Kč. Každé zdaňovací období je tedy třeba vytvořit část rezervy ve výši 461.550,- Kč. Rezerva na opravu hmotného majetku je daňově uznatelným nákladem a v období roků 2008 a 2009 dojde ke zvýšení daňově uznatelných nákladů o 461.550,- Kč ročně.

Pokud by ale tvorba rezervy trvala tři po sobě následující zdaňovací období, tak by bylo nutné vytvořit každé zdaňovací období rezervu ve výši 307.700,- Kč. V letech 2008 – 2010 by tak došlo ke zvýšení daňově uznatelných nákladů o 307.700,- Kč ročně.

Výpočty

A) Tvorba rezerv pro rok 2008, 2009, 2010

Daňově uznatelné náklady se zvýší o vytvořenou rezervu: 307.700,- Kč

Základ daně se sníží o rezervu: $2.115.000 - 307.700 = 1.807.300,-$ Kč

Základ daně po odečtení rezervy a zaokrouhlení na tisíce dolů: 1.807.000,- Kč

Výpočet daňové povinnosti: $1.807.000 \times 0,21 = 379.470,-$ Kč

Vzniklá daňová úspora bude činit: $444.150 - 379.470 = 64.680,-$ Kč

Pokud bychom toto promítli i do výše záloh: $379.470 : 4 = 94.867,5,-$ Kč

Rozdíl záloh: $111.037,5 - 94.867,5 = 16.170,-$ Kč

B) Tvorba rezerv pro rok 2008, 2009

Daňově uznatelné náklady se zvýší o vytvořenou rezervu: 461.550,- Kč

Základ daně se sníží o rezervu: $2.115.000 - 461.550 = 1.653.450,-$ Kč

Základ daně po odečtení rezervy a zaokrouhlení na tisíce dolů: 1.653.000,- Kč

Výpočet daňové povinnosti: $1.653.000 \times 0,21 = 347.130,-$ Kč

Vzniklá daňová úspora bude činit: $444.150 - 347.130 = 97.020,-$ Kč

Pokud bychom toto promítli i do výše záloh: $347.130 : 4 = 86.782,5,-$ Kč

Rozdíl záloh: $111.037,5 - 86.782,5 = 24.255,-$ Kč

6.2 Varianta 2 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Vzhledem k stávajícím podmínkám a velké vytíženosti současného jediného automobilu Peugeot 307, který byl pořízen v roce 2005, plánovala firma v roce 2008 pořídit ještě jeden automobil stejné značky, protože stávající automobil odpovídá jak cenovým možnostem, tak nárokům, které firma má.

Při pořízení automobilu a poté jeho následné zařazení do užívání je nutné, aby bylo

zváženo, jakým způsobem bude automobil odpisován. Zda zrychlenou či rovnoměrnou formou. Této otázce by měla firma věnovat velkou pozornost.

Pořízení nového automobilu se plánovalo v celkové ceně 519.900,- Kč včetně DPH. Při odpisování jsou osobní automobily zařazeny ve druhé odpisové skupině s minimální dobou odpisování 5 let.

6.2.1 Rovnoměrné a zrychlené odpisování

Výpočty

A) Rovnoměrný způsob odpisování

U rovnoměrného odpisování je v prvním roce odpisování sazba nižší než v následujících letech. Jde o zjednodušení, díky kterému není nutné zohledňovat, ve které části roku byl majetek pořízen. V dalších letech jsou sazby stanoveny tak, aby byla dodržena zákonem stanovená minimální doba odpisování. Podnik si může stanovit i nižší odpisové sazby a odpisovat majetek déle.

(BAKEŠ, 2006)

Tabulka 11: Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování (roční odpisové sazby v %)

<i>Odpisová skupina</i>	<i>V prvním roce odpisování</i>	<i>V dalších letech odpisování</i>	<i>Pro zvýšenou vstupní cenu</i>
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: MARKOVÁ, 2009

Odpisy: 2008 => $(519.900 \times 11) : 100 = 57.189,- \text{ Kč}$
 2009 => $(519.900 \times 22,25) : 100 = 115.679,- \text{ Kč}$
 2010 => $(519.900 \times 22,25) : 100 = 115.679,- \text{ Kč}$
 2011 => $(519.900 \times 22,25) : 100 = 115.679,- \text{ Kč}$
 2012 => $(519.900 \times 22,25) : 100 = 115.679,- \text{ Kč}$

Tabulka 12: Vliv rovnoměrného odpisu na daňovou povinnost

Rok	Hospodářský výsledek	Rovnoměrný odpis	Daňový základ	Sazba daně	Daňová povinnost
2008	2.115.000,- Kč	57.189,- Kč	2.057.811,- Kč	21%	432.140,- Kč
2009	2.115.000,- Kč	115.679,- Kč	1.999.321,- Kč	20%	399.864,- Kč
2010	2.115.000,- Kč	115.679,- Kč	1.999.321,- Kč	19%	379.870,- Kč
2011	2.115.000,- Kč	115.679,- Kč	1.999.321,- Kč	19%	379.870,- Kč
2012	2.115.000,- Kč	115.679,- Kč	1.999.321,- Kč	19%	379.870,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Pro roky 2011 a 2012 jsem zvolila stejnou sazbu daně jako v roce 2010 a to 19%.

B) Zrychlený způsob odpisování

Zrychlené (degresivní) odpisování využívá zákonem stanovených koeficientů. V prvním roce je roční odpis podílem vstupní ceny a degresivního koeficientu. V dalších letech je hodnota ročních odpisů dána podílem dvojnásobku zůstatkové ceny a rozdílu mezi koeficientem stanoveným pro další léta odpisování a počtem let, po která byl majetek odpisován. (KUBÁTOVÁ, 1994)

Tabulka 13: *Odpisové koeficienty pro zrychlené odpisování*

Koeficienty pro zrychlené odpisování

<i>Odpisová skupina</i>	<i>V prvním roce odpisování</i>	<i>V dalších letech odpisování</i>	<i>Pro zvýšenou zůstatkovou cenu</i>
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: VANČUROVÁ, 2008

Odpisy: 2008 => $(519.900 : 5) = 103.980,-$ Kč

2009 => $(2 \times 415.920) : 5 = 166.368,-$ Kč

2010 => $(2 \times 249.552) : 4 = 124.776,-$ Kč

2011 => $(2 \times 124.776) : 3 = 83.184,-$ Kč

2012 => $(2 \times 41.592) : 2 = 41.592,-$ Kč

Tabulka 14 : *Vliv zrychleného odpisu na daňovou povinnost*

Rok	Hospodářský výsledek	Zrychlený odpis	Daňový základ	Sazba daně	Daňová povinnost
2008	2.115.000,- Kč	103.980,- Kč	2.011.020,- Kč	21%	422.314,- Kč
2009	2.115.000,- Kč	166.368,- Kč	1.948.632,- Kč	20%	389.726,- Kč
2010	2.115.000,- Kč	124.776,- Kč	1.990.224,- Kč	19%	378.142,- Kč
2011	2.115.000,- Kč	83.184,- Kč	2.031.816,- Kč	19%	386.045,- Kč
2012	2.115.000,- Kč	41.592,- Kč	2.073.408,- Kč	19%	393.947,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Pro roky 2011 a 2012 jsem zvolila stejnou sazbu daně jako v roce 2010 a to 19%.

Pokud se podíváme na jednotlivé výsledné tabulky, můžeme vidět jaký mají vliv

jednotlivé druhy odpisů na daňovou povinnost. Zjistíme tak, že nejvyšší daňová povinnost je v prvním roce rovnoměrného odpisování a to 432.140,- Kč. Po následující čtyři roky rovnoměrného odpisování však tato částka klesá. Nejnižší daňová povinnost je pak poslední 3 roky => 379.870,- Kč, což je způsobeno snížením sazby daně.

U zrychleného odpisování je nejvyšší daňová povinnost v prvním roce, v následujících letech jsou potom částky přibližně stejné.

Při pohledu na jednotlivé částky odpisů v jednotlivých letech u obou způsobů odpisování vidíme, že nejvíce odpisujeme v prvních třech letech při zrychleném odpisování. Poslední dva roky klesnou částky odpisů téměř až na polovinu. U rovnoměrného odpisování je v prvním roce odpis nejvyšší, následující čtyři roky pak částka stoupne dvojnásobně a je pro všechny roky stejná.

Určitě stojí za zmínku, že důležitou roli při výpočtu daňové povinnosti měla i klesající sazba daně, která se od roku 2008, vždy snižovala o 1% . Pro roky 2010 – 2012 zůstala neměnná.

6.2.2 Novinka od 1.1.2008 – výpočet slevy na silniční dani

V této variantě bych chtěla zmínit novinku, která vstoupila v platnost v roce 2008 a můžeme ji nalézt v zákoně o silniční dani v § 6 odstavci 6.

Tento paragraf nám říká: „Sazba daně se u vozidel snižuje o 48% po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace a o 40% po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců a o 25% po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců. Nárok na příslušné snížení sazby daně vzniká počínaje kalendářním měsícem prvé registrace vozidla a končí u téhož vozidla po 108 kalendářních měsících. Snížení sazby daně se nevztahuje na vozidla registrovaná od 1. ledna 1999, jejichž provozovatelem bylo do té doby Armáda České republiky.“ (MARKOVÁ, 2010)

Díky této novince tak došlo ke snížení odváděné daně při placení silniční daně.

V předchozím případě bylo uvedeno, že firma už jeden automobil vlastní od 1.8.2005. Druhý automobil koupila v roce 2008, proto i tento vůz zařadím do tohoto výpočtu. Budeme brát v úvahu, že společnost tento automobil pořídila 1.8.2008.

Výpočty

A) Stávající vůz Peugeot 307

- přihlášen: 08/2005
- průběh: 08/2005 – 07/2008 = sazba 48%
08/2008 - 07/2011 = sazba 40%
08/2011 – 07/2014 = sazba 25%

Tabulka 15: Vliv slevové sazby na konečnou roční povinnost silniční daně

Roční sazba daně	Sazba slevy	Snížení roční sazby o	Konečná roční povinnost
2.400,- Kč	48%	1.152,- Kč	1.248,- Kč
2.400,- Kč	40%	960,- Kč	1.440,- Kč
2.400,- Kč	25%	600,- Kč	1.800,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

B) Nový vůz Peugeot 307

- přihlášen: 08/2008
- průběh: 08/2008 – 07/2011 = sazba 48%
08/2011 – 07/2014 = sazba 40%
08/2014 – 07/2017 = sazba 25%

Tabulka 16: Vliv slevové sazby na konečnou roční povinnost silniční daně

Roční sazba daně	Sazba slevy	Snížení roční sazby o	Konečná roční povinnost
2.400,- Kč	48%	1.152,- Kč	1.248,- Kč
2.400,- Kč	40%	960,- Kč	1.440,- Kč
2.400,- Kč	25%	600,- Kč	1.800,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Z předchozích dvou tabulek je možné vidět, že pokud by firma zakoupila i druhý vůz, tak by v roce 2008 měla povinnost odvádět silniční daň ve výši 2.496,- Kč. Sleva by poté byla 2.304,- Kč. Za rok 2009, už by ovšem byla silniční daň vyšší, neboť na první vůz už by firma mohla uplatnit slevovou sazbu pouze 40%, protože automobil byl pořízen již v roce 2005 a každá slevová sazba je platná pouze po dobu 36 měsíců.

6.3 Varianta 3 – Penzijní připojištění

Penzijní připojištění si mohou sjednat občané starší 18-ti let. Minimální doba spoření je pět let, za optimální dobu spoření se považuje doba dvaceti let a delší. Osobám, které mají sjednané penzijní připojištění může přispívat stát až 150,- Kč měsíčně. Kromě něho může ještě účastníkům penzijního připojištění přispívat jejich zaměstnavatel. Pro zaměstnavatele se pak tento příspěvek může stát za určitých podmínek daňově uznatelným nákladem. Pro zaměstnance se tak zaplacené pojistné stává odčitatelnou položkou.

Je-li příspěvek na penzijní připojištění hrazen zaměstnavatelem, stává se pak tento příspěvek pro zaměstnance nepeněžním příjmem. Pro zaměstnavatele plyne výhoda z tohoto příspěvku, že z této v podstatě jiné formy mzdy nehradí ani zdravotní, ani sociální pojištění. (BAKEŠ, 2006)

V roce 2008 došlo však k výrazné změně výše maximálně uznatelného daňového nákladu. Do 1.1.2008 platilo, že maximálně uznatelný daňový náklad mohl tvořit 3% vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na sociální politiku zaměstnanosti, tj. 3% z hrubé mzdy zaměstnance. Tento 3% limit se nevztahoval k celkovému objemu mezd, ale počítal se měsíčně za každého zaměstnance zvlášť.

Od 1.1.2008 zákon o stabilizaci veřejných financí č. 261/2007 přišel s novinkou, která je obsažena i v Zákonu o daních z příjmů. V tomto zákoně, přesněji v § 6 odst. 6,

stojí: „...příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu, částky pojistného, které hradí zaměstnavatel pojišťovně za zaměstnance na pojištění pro případ dožití nebo pro případ smrti nebo dožití nebo na důchodové pojištění...“. Dále pak můžeme z tohoto § 6 odst. 6 vyčíst: „...v úhrnu však maximálně do výše 24.000,- Kč ročně od téhož zaměstnavatele...“. (MARKOVÁ, 2010)

Vzhledem k tomu, že do roku 2007 firma přispívala dvěma zaměstnancům na penzijní připojištění, navrhuji, aby tak pokračovala i v roce 2008 a dalších letech. Je zde ale nutné brát v úvahu, že od 1.1.2008 vstoupila v platnost novinka v přispívání zaměstnavatele na penzijní připojištění zaměstnanci. Obsah této novinky byl zmíněn v předchozí části textu.

V této variantě proto zmapuji, jaký dopad bude mít tato změna na vypočítávání daňové povinnosti pro rok 2008 a také jakým způsobem se postupovalo při vypočítávání mzdových nákladů do konce roku 2007.

Výpočty

A) Situace do roku 2007 – zvýšení hrubých mezd o 3%

Tabulka 17: Příspěvky na penzijní připojištění za rok 2007

	<i>Ekonom</i>	<i>Účetní</i>
Stávající hrubá mzda (za rok)	360.000,- Kč	288.000,- Kč
Sociální pojištění (26%)	93.600,- Kč	74.880,- Kč
Zdravotní pojištění (9%)	32.400,- Kč	25.920,- Kč
3% navýšení hrubých mezd	10.800,- Kč	8.640,- Kč
Hrubé mzdy po 3% navýšení	370.800,- Kč	296.640,- Kč
Úspora na sociálním pojištění	2.808,- Kč	2.246,4,- Kč
Úspora na zdravotním pojištění	972,- Kč	777,6,- Kč
Celková úspora	3.780,- Kč	3.024,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Jak vidíme z tabulky, tak náklady na mzdy se nám při 3% zvýšením hrubých mezd zvýšily o 19.440,- Kč. Ovšem zároveň dojde k úspoře na zdravotním a sociálním pojištění o 6.804,- Kč.

B) Nová situace – změna od 1.1.2008

V této situaci navrhuji, aby firma přispívala oběma zaměstnancům dohromady 2.000,- Kč měsíčně (tj. 1.000,- Kč každému) na penzijní připojištění, což činí 24.000,- Kč ročně. Jelikož tato částka splňuje podmínku, že společnost může přispívat zaměstnanci jak na penzijní tak na životní pojištění, ale maximálně může z těchto částek uplatnit v úhrnu 24.000,- Kč ročně, tak takto placené penzijní připojištění bude v úhrnu považováno za daňově uznatelný náklad.

Postup: $(1.000_{\text{částka}} \times 12_{\text{měsíců}}) \times 2_{\text{počet zaměstnanců}} \Rightarrow 24.000,- \text{ Kč}$

\Rightarrow daňově uznatelné náklady se zvýší pro rok 2008 o 24.000,- Kč

Základ daně: $2.115.000 - 24.000 = 2.091.000,- \text{ Kč}$

Daňová povinnost: $2.091.000 \times 0,21 = 439.110,- \text{ Kč}$

Vzniklá daňová úspora bude činit: $444.150 - 439.110 = 5.040,- \text{ Kč}$

Pokud bychom toto promítli i do výše záloh: $439.110 : 4 = 109.777,5,- \text{ Kč}$

Rozdíl záloh: $111.037,5 - 109.777,5 = 1.260,- \text{ Kč}$

6.4 Varianta 4 - Životní pojištění

Pokud si zaměstnanec hradí pojistné sám, stává se pro něj poté odčitatelnou položkou. Při ročním zúčtování daně ze závislé činnosti si pak může tuto částku uplatnit. Maximální částka, kterou lze však odečíst ze jednoho zdaňovacího období je 12.000,- Kč.

Jelikož jsem tuto variantu navrhovala i v mé bakalářské práci a firma této možnosti využila a byla s ní velmi spokojena, navrhuji proto, aby firma přispěla na životní

pojištění ještě alespoň jednomu zaměstnanci.

V následujících výpočtech budu tedy tuto variantu aplikovat na ekonomce paní Janě Novákové, se kterou by firma počítala jako s budoucí osobou, které by přispívala na životní pojištění.

Měsíční hrubý příjem paní Novákové je 19.000,- Kč. Z této částky bude hrazeno 1.000,- Kč příspěvkem zaměstnavatele na kapitálové životní pojištění. Hrubá mzda by pak činila 18.000,- Kč.

Výpočty

A) Výpočet čisté mzdy bez příspěvku na ŽP a s příspěvkem na ŽP

Tabulka 18: Výpočet čisté mzdy bez příspěvku na ŽP a s příspěvkem na ŽP

	Hrubá mzda 19.000,- Kč	Hrubá mzda: 18.000,- Kč + 1.000,- Kč na ŽP
Hrubá mzda	19.000,- Kč	18.000,- Kč
ZP s SP zaměstnavatele (9% + 26%)	6.650,- Kč	6.300,- Kč
ZP a SP zaměstnance (4,5% + 8%)	2.375,- Kč	2.250,- Kč
Nezdanitelná částka na poplatníka	3.170,- Kč	3.170,- Kč
Základ pro výpočet zálohy na daň	13.455,- Kč	12.580,- Kč
Záloha na daň zaměstnance	2.100,- Kč	1.900,- Kč
<i>Čistá mzda</i>	14.525,- Kč	13.850,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

B) Pohled z hlediska zaměstnance

Tabulka 19: Pohled z hlediska zaměstnance

	Hrubá mzda 19.000,- Kč	Hrubá mzda: 18.000,- Kč + 1.000,- Kč na ŽP
Obdržžený příspěvek	0,- Kč	1.000,- Kč
Čistá mzda	14.525,- Kč	13.850,- Kč
Celkový měsíční příjem	14.525,- Kč	14.850,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

C) Pohled z hlediska zaměstnavatele

Tabulka 20: *Pohled z hlediska zaměstnavatele*

	Hrubá mzda 19.000,- Kč	Hrubá mzda: 18.000,- Kč + 1.000,- Kč na ŽP
Zaplacený příspěvek za měsíc	0,- Kč	1.000,- Kč
Měsíční mzdové náklady	25.650,- Kč	24.300,- Kč
Celkové náklady za měsíc	25.650,- Kč	25.300,- Kč
Celkové náklady za rok	307.800,- Kč	mzdové 303.600,- Kč na pojištění 8.000,- Kč – daňové N na pojištění 4.000,- Kč – nedaňové N

Zdroj: Vlastní výpočty

Pokud se firma rozhodne této varianty využít a zaměstnanci tak přispěje 1.000,- Kč na životní pojištění, obdrží zaměstnanec čistou mzdu nižší o 675,- Kč, ale celkový měsíční příjem bude dostávat o 325,- Kč vyšší. Pokud by částky hrubé mzdy i procentní sazby zůstaly stejné, činily by tak 3.900,- Kč za rok.

Naopak, pokud se podíváme na pohled z hlediska zaměstnavatele a jeho příspěví zaměstnanci na životní pojištění, tak se firmě náklady na zaměstnance měsíčně sníží o 350,- Kč. Za celý rok pak bude tato částka činit 4.200,- Kč. Pokud se firma rozhodne, že bude hradit životní pojištění více zaměstnancům, bude tato částka daleko vyšší.

Jelikož životní pojištění hrazené zaměstnavatelem je daňově uznatelným nákladem jen do výše 8.000,- Kč za jedno zdaňovací období, musela jsem proto celkové náklady na pojištění za rok rozdělit na dvou skupin. Na daňově uznatelné náklady a daňově neuznatelné, jejichž velikost je 4.000,- Kč.

6.5 Varianta 5 – Stravenky

Jelikož zaměstnanci firmy nemají možnost stravovat se ve vlastním stravovacím zařízení firmy, přicházím v této variantě s možností poskytovat zaměstnancům firmy poukázky, které dávají možnost stravování ve vybraných stravovacích zařízení jako jsou

restaurace či hotely, ale také ve vybraných maloobchodních a velkoobchodních jednotkách. Záleží už na samotné firmě, zda si vybere například poukázky Ticket restaurant nebo Sodexo pass.

Pokud by chtěla firma přispívat svým zaměstnancům na stravenky v co nejvyšší možné částce a zároveň aby tato částka byla daňově uznatelným nákladem – může přispívat až 55% z celkové hodnoty stravenky. Záleží proto tedy jaký typ stravenek si firma zvolí. Nejnižší nominální hodnota v jaké jsou stravenky vydávány je 50,- Kč, nejvyšší pak 90,- Kč.

Výpočty

A) Stravenky v nominální hodnotě 50,- Kč

Pokud by se firma rozhodla pro tento typ stravenek, tzn. v nominální hodnotě 50,- Kč, přispívala by pak svým zaměstnancům ve výši 27,50 Kč (55% z 50,- Kč) a zbytek 22,50 Kč by si hradili zaměstnanci ze své mzdy.

Tabulka 21: Odpracované dny zaměstnanců za rok 2008

	<i>Počet dní</i>	<i>Počet hodin</i>
Fond pracovní doby za rok 2008	253 dní	2.024 hodin
Počet pracovních dní za 15 zaměstnanců	3.795 dní	30.360 hodin
Skutečný počet odpracovaných dní	3.270 dní	26.160 hodin

Zdroj: Vlastní výpočty

Z této tabulky je možné dovodit, že počet nakoupených stravenek by se musel být 3.270.

Pokud tuto hodnotu vynásobíme cenou jedné stravenky → $3.270 \times 50 = 163.500,-$ Kč. Firma by si uplatnila částku ⇒ $163.500 \times 0,55 = 89.925,-$ Kč a zbylá část 73.575,- Kč by byla stržena zaměstnancům firmy ze mzdy.

B) Stravenky v nominální hodnotě 90,-Kč

V této možnosti, kdy by se firma rozhodla pro tento typ stravenek, tzn. v nominální hodnotě 90,- Kč, přispívala by svým zaměstnancům ve výši 49,50 Kč (55% z 90,- Kč) a zbytek 40,50 Kč by si hradili zaměstnanci ze své mzdy.

Tabulka 22: *Odpracované dny zaměstnanců za rok 2008*

	<i>Počet dní</i>	<i>Počet hodin</i>
Fond pracovní doby za rok 2008	253 dní	2.024 hodin
Počet pracovních dní za 15 zaměstnanců	3.795 dní	30.360 hodin
Skutečný počet odpracovaných dní	3.270 dní	26.160 hodin

Zdroj: Vlastní výpočty

Opět z tabulky můžeme zjistit, že počet nakoupených stravenek by se musel rovnat číslu 3.270.

Pokud tuto hodnotu vynásobíme cenou jedné stravenky $\Rightarrow 3.270 \times 90 = 294.300,-$ Kč. Firma by si uplatnila částku ve výši $\Rightarrow 294.300 \times 0,55 = 161.865,-$ Kč a zbylá část 132.435,- Kč by byla stržena zaměstnancům firmy ze mzdy.

6.6 Varianta 6 – Slevy pro zaměstnávání osob se ZPS

Společnost ABC doposud zaměstnávala dva zaměstnance se změněnou pracovní schopností. V současné době ovšem uvažuje o přijmutí ještě jednoho zaměstnance z důvodu nedostatku pracovních sil a společnost zvažuje, zda zaměstnat ještě jednoho zaměstnance se změněnou pracovní schopností, či zaměstnance bez změněné pracovní schopnosti.

V této variantě nastíním velikost slevy při stávající situaci – dvou zaměstnanců se změněnou pracovní schopností a novou situaci – kdy společnost zaměstnává takovéto zaměstnance tři.

Výpočty

A) Stávající situace - 2 zaměstnanci se změněnou pracovní schopností

Do této doby společnost zaměstnávala 2 zaměstnance se změněnou pracovní schopností na plný úvazek. Za každý rok počet odpracovaných hodin tvořil přibližně 2.595 hodin. Neodpracované hodiny v důsledku čerpání dovolené na zotavenou, překážek v práci a pracovní neschopnosti, za niž jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění činily 658 hodin. Fond pracovní doby pro rok 2008 byl 253 pracovních dní.

253 pracovních dní x 8 hodinový pracovní úvazek = 2.024 hodin

Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců: $(2.595 + 658) : 2.024 = 1,6$

Sleva na dani: $1,6 \times 18.000 = 28.800,-$ Kč

Daň: $2.115.000 \times 0,21 = 444.150,-$ Kč

Daňová povinnost: $444.150 - 28.800 = 415.350,-$ Kč

Daňová úspora = výši slevy na dani, v tomto případě tedy: 28.800,- Kč

B) Návrh nové situace – 3 zaměstnanci se změněnou pracovní schopností

Budeme uvažovat o modelu, ve kterém tedy firma přijme ještě jednoho zaměstnance a bude tak zaměstnávat tři zaměstnance se změněnou pracovní schopností. Fond pracovní doby budeme uvažovat za rok 2008 a průměrný počet odpracovaných hodin se bude u každého zaměstnance pohybovat 1.100 hodin. Součet odpracovaných hodin s neodpracovanými hodinami v důsledku čerpání dovolené na zotavenou, překážek v práci a pracovní neschopnosti, za niž jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění tvoří 4.262 hodin. Fond pracovní doby za rok 2008 tvořil 253 pracovních dní

Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců: $4.262 : 2024 = 2,11$

Sleva na dani: $2,11 \times 18.000 = 37.980,-$ Kč

Daň: $2.115.000 \times 0,21 = 444.150,-$ Kč

Daňová povinnost: $444.150 - 37.980 = 406.170,-$ Kč

Daňová úspora = výši slevy na dani, v tomto případě tedy: 37.980,- Kč

6.7 Varianta 7 – Dary na veřejně prospěšné účely

Dary na veřejně prospěšné účely se mohou pozitivně projevit na dvou stranách. Jednak je to na straně příjemce tohoto daru – pak hovoříme o financování neziskového sektoru a na straně druhé, poskytovatele dotace – který si pak může uplatnit odpočet. Zákon o daních z příjmů uvádí, že právnickým osobám je umožněno odečíst si od základu daně sníženého o položky odčitatelné hodnotu poskytnutého daru. (MARKOVÁ, 2008)

Forma daru pak může mít charakter jak peněžní, tak i dar nepeněžní. V zákoně o daních jsou taxativně vyjmenovány, jaké účely se uznávají jako veřejně prospěšné a specifikuje subjekty, kterým mohou být tyto dary poskytovány.

Hodnota daru musí činit alespoň 2.000,- Kč, celkem lze však odečíst nejvýše 5% od upraveného základu daně. Navíc hodnota daru může být poplatníkem uplatněna pouze v tom zdaňovacím období, ve kterém byl dar prokazatelně poskytnut.

Jak již bylo zmíněno, hodnota daru, která by byla považována za daňově uznatelný náklad, je částka 5% z daňového základu. Daňový základ činí 2.115.000,- Kč.

Výpočet

Max. hranice 5% daň. základu sníženého o předešlé odpočty

=> $2.115.000 \times 0,05 = 105.750,-$ Kč

Dary na veřejně prospěšné účely uplatněné v plné výši: 100.000,- Kč

Základ daně po snížení: $2.115.000 - 105.750 - 100.000 = 1.909.250,-$ Kč

Daň: $1.909.250 \times 0,21 = 400.942,5,-$ Kč

Daňová úspora: $444.150 - 400.942,5 = 43.207,5,-$ Kč

7 Zhodnocení navržených variant daňové optimalizace

Všechny varianty, které byly v této diplomové práci použité a následně výpočty doložené, se řadí mezi nejběžnější formy daňové optimalizace. Proto se v této kapitole se zaměřím na porovnání jednotlivých variant a jejich dopad na daňovou povinnost, která firmě ABC nastane. Pro lepší přehled jsou jednotlivé varianty a jejich vliv na daňovou povinnost firmy zapsané do dvou tabulek tak, aby bylo možno si udělat rychlý a jasný přehled o tom, v jaké míře každá z variant může ovlivnit výši daňové povinnosti.

V tabulce 23 je zapsaných prvních pět variant a v tabulce 24 jsou zapsány poslední dvě varianty – slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností a dary na veřejně prospěšné účely.

Přehled použitých variant: 1. Rezerva na opravu hmotného majetku

2. Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

– zrychlené odpisování

3. Příspěvek na penzijní připojištění

4. Příspěvek na životní pojištění

5. Stravenky

6. Slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností

7. Dary na veřejně prospěšné účely

Tabulka 23: Dopad jednotlivých variant na daňovou povinnost v roce 2008

<i>Varianta</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>
Základ daně (původní)	2.115.000	2.115.000	2.115.000	2.115.000	2.115.000
Uznatelné náklady	461.550	103.980	24.000	8.000	89.925
Základ daně	1.653.450	2.011.020	2.091.000	2.107.000	2.025.075
Odčitatelné položky	-	-	-	-	-
Zaokrouhlený ZD	1.653.000	2.011.000	2.091.000	2.107.000	2.025.000
Daňová sazba	21%	21%	21%	21%	21%
Daň	347.130	422.310	439.110	442.470	425.250
Slevy na dani	-	-	-	-	-
Daňová povinnost	347.130	422.310	439.110	442.470	425.250
Daňová úspora	97.020,- Kč	21.840,- Kč	5.040,- Kč	1.680,- Kč	18.900,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Tabulka 24: Dopad jednotlivých variant na daňovou povinnost v roce 2008

<i>Varianta</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>
Základ daně (původní)	2.115.000	2.115.000
Uznatelné náklady	-	-
Základ daně	2.115.000	2.115.000
Odčitatelné položky	-	100.000
Zaokrouhlený ZD	2.115.000	2.015.000
Daňová sazba	21%	21%
Daň	444.150	423.150
Slevy na dani	37.980	-
Daňová povinnost	406.170	423.150
Daňová úspora	37.980,- Kč	21.000,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Varianta 1 – Rezerva na opravu hmotného majetku

V této variantě byly ukázány dva možné případy tvorby rezervy. V prvním byla rezerva tvořena po dobu tří let, ve druhém pak po dobu dvou let. Nutné ještě zmínit, že celková výše opravy podle plánovaných rozpočtů bude činit 923.100,- Kč

Pokud by firma postupovala jako v předcházejících letech, tzn. vytvořila by rezervy po dobu tří let, tak by si v běžném zdaňovacím období zahrnula do nákladů 1/3 plánované rezervy a zbývající část rozdělila do dalších dvou období. Pro všechny tři roky by byla výše daně 307.700,- Kč a výše daňové úspory 64.860,- Kč. Ve druhém případě - vytvoření rezervy po dobu dvou let – jsme výpočtem zjistili, že dojde ke značné změně výše daně a daňové povinnosti. Každé zdaňovací období by bylo třeba vytvořit část rezervy ve výši 461.550,- Kč. Velikost daňové povinnosti bude 347.130,- Kč a vzniklá daňová úspora bude činit 97.020,- Kč.

Při porovnávání těchto dvou možností je jasně vidět, že tvorba rezervy ve dvou letech je pro firmu daleko výhodnější. Daňová úspora bude po dva roky o 32.240,- Kč vyšší.

Na závěr můžeme ještě zmínit, že pokud by konečná částka plánované opravy přesáhla podnikem vytvořenou rezervu, musela by se zbývající částka zahrnout do nákladů. Pokud by došlo k opačné situaci, kdy výše vytvořené rezervy by byla nižší než částka opravy, musely by se výnosy o tento rozdíl zvýšit a tím pádem by byl ovlivněn hospodářský výsledek.

Využití této formy daňové optimalizace je možné pouze v případě, že společnost opravu hmotného majetku realizuje.

Varianta 2 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Jelikož firma plánovala v roce 2008 pořízení nového osobního automobilu, nabízelo se v této variantě řešení problému, zda si zvolit možnost rovnoměrného způsobu odpisování nebo zrychleného způsobu odpisování. Společnost do této doby využívala rovnoměrného způsobu odpisování.

Plánovaná pořizovací částka za nový automobil je 519.900,- Kč včetně DPH.

Automobil je zařazen ve druhé odpisové skupině s minimální dobou odpisování pět let. V prvním případě - využití stávající metody rovnoměrného odpisování - činí odpis v prvním roce 57.189,- Kč, v dalších letech pak 115.679,- Kč. Daňová povinnost bude činit pro první rok odpisování 432.140,- Kč a pro další čtyři roky se pohybuje kolem 399.870,- Kč

Ve druhém případě, odpisování automobilu zrychlenou metodou, dojde ke značné změně ve výši částek odpisů v jednotlivých letech odpisování, ale i v samotné změně výše daňové povinnosti. Největší odpis bude ve druhém roce odpisování a to 166.368,- Kč. Na druhé straně, nejmenší odpisy pak budou v posledním roce, kdy bude jejich velikost 41.592,- Kč. Daňová povinnost bude nejvyšší v prvním roce a to 422.314,- Kč, nejmenší ve třetím roce 378.142,- Kč. Jen pro porovnání, při rovnoměrné metodě byla daňová povinnost také nejvyšší v prvním roce odpisování. V celkovém součtu jednotlivých daňových povinností za všechny roky odpisování firma ušetří při zrychlené formě odpisování 1.440,- Kč oproti rovnoměrnému odpisování, proto by měla firma zvolit tento typ způsobu odpisování u nového automobilu.

Varianta 3 – Penzijní připojištění

V této třetí variantě jsem navrhla firmě, aby začala přispívat svým zaměstnancům na penzijní připojištění a životní pojištění.

V případě penzijního připojištění se tento příspěvek stává za určitých podmínek daňově uznatelným nákladem, pokud příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění jeho zaměstnanců nepřekročí v úhrnu maximální výši 24.000,- Kč ročně. V této situaci bylo navrženo, aby firma přispívala dvěma zaměstnancům dohromady 2.000,- Kč měsíčně na penzijní připojištění, což činí 24.000,- Kč ročně.

Daňově uznatelné náklady by se tak pro rok 2008 zvýšily o 24.000,- Kč, celková daňová povinnost by byla 439.110,- Kč a vzniklá daňová úspora bude činit 5.040,- Kč.

Varianta 4 – Životní pojištění

O možnosti poskytování kapitálového životního pojištění uvažuje společnost již delší

dobu. Proto jsem tuto variantu aplikovala na jednoho zaměstnance, aby výsledek této varianty byl co nejpřehlednější a patrný na první pohled. Měsíční hrubý příjem zaměstnance je 19.000,- Kč a z této částky bude hrazen příspěvek 1.000,- Kč zaměstnavatelem na kapitálové životní pojištění.

Pokud firma rozhodne této varianty využít a zaměstnanci tak přispěje 1.000,- Kč na životní pojištění, obdrží zaměstnanec čistou mzdu nižší o 675,- Kč, ale celkový měsíční příjem bude dostávat o 325,- Kč vyšší.

Naopak pokud se podíváme na pohled z hlediska zaměstnavatele a jeho příspěví zaměstnanci na životní pojištění, tak se firmě náklady na zaměstnance měsíčně sníží o 350,- Kč. Za celý rok pak bude tato částka činit 4.200,- Kč.

Za daňově uznatelný náklad si pak zaměstnavatel může uznat 8.000,- Kč za jedno zdaňovací období.

Varianta 5 - Stravenky

U této varianty jsem navrhla dvě možnosti poskytnutí stravenek zaměstnancům firmy a to v nominální hodnotě 50,- Kč nebo v nominální hodnotě 90,- Kč.

V prvním případě - stravenky v nominální hodnotě 50,- Kč – by firma přispívala svým zaměstnancům ve výši 27,50,- Kč (55% z 50,- Kč) a zbytek 22,50,- Kč by si hradili zaměstnanci ze své mzdy. Při počtu 15-ti zaměstnanců, by se musel počet nakoupených stravenek za rok, rovnat číslu 3.270. Firma by si uplatnila částku 89.925,- Kč a zbylou část 73.575,- Kč by byla stržena zaměstnancům firmy ze mzdy.

Ve druhém případě, kdy by se firma rozhodla pro stravenky v nominální hodnotě 90,- Kč, přispívala by pak svým zaměstnancům ve výši 49,50,- Kč (55% z 90,- Kč) a zbytek 40,50,- Kč by si hradili zaměstnanci ze své mzdy. Počet nakoupených stravenek by se musel být opět 3.270. Firma by si uplatnila částku 161.865,- Kč a zbylou část 132.435,- Kč by byla stržena zaměstnancům firmy ze mzdy.

V konečném hodnocení by byl pro firmu výhodnější nákup stravenek v nominální hodnotě 90,- Kč, protože uplatňovaná částka by byla 161.865,- Kč, což je skoro dvakrát více než v případě stravenek v nominální hodnotě 50,- Kč. Ovšem z hlediska toho, že zaměstnanci nechtějí ze svých mezd přispívat tak vysokou částkou (40,50 Kč), zvolila jsem pro firmu první možnost, což jsou stravenky v nominální hodnotě 50,- Kč. Zde si budou zaměstnanci z mezd hradit pouze 22,50 Kč.

Varianta 6 – Slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností

V předchozích variantách jsme se snažili o snížení daňového základu, v této variantě nastává situace ve které jsme se pokusili navrhnout a následně uplatnit slevu na dani. Firma do této doby zaměstnávala dva zaměstnance se změněnou pracovní schopností a z důvodu nedostatku pracovních sil chce přijmout v tomto roce ještě jednoho zaměstnance. Jelikož charakter ani náplň práce žádným způsobem nebrání v zaměstnání pracovníků se změněnou pracovní schopností, navrhla jsem tedy na novou pozici zaměstnat pracovníka se změněnou pracovní schopností.

V roce 2007 byli zaměstnání dva pracovníci se změněnou pracovní schopností. Výše slevy na dani byla 28.800,- Kč a daňová povinnost byla 415.350,- Kč.

V navrhované situaci (roku 2008), kdy by firma zaměstnávala tři pracovníky se změněnou pracovní schopností, by byla velikost slevy na dani 37.980,- Kč a daňová povinnost 406.170,- Kč.

Z výpočtu tedy vyplývá, že přijmutí dalšího pracovníka se změněnou pracovní schopností mohu firmě jen doporučit.

Varianta 7 – Dary na veřejně prospěšné účely

Maximální hranice 5% daňového základu sníženého o předešlé odpočty činí 105.750,- Kč ($2.115.000_{\text{základ daně}} \times 0,05 = 105.750,- \text{ Kč}$). To znamená, že společnost může v příštích obdobích, pokud by byl hospodářský výsledek stejný, poskytovat dary na veřejně prospěšné účely až do této maximální částky, aby se jednalo o daňově odčitatelnou položku.

Firma se ale rozhodla uplatnit dary na veřejně prospěšné účely ve výši 100.000,- Kč. Základ daně bude tak po snížení 1.909.250,- Kč a daňová úspora 43.207,5,- Kč.

7.1 Shrnutí použitých variant daňové optimalizace

V této části diplomové práce se budu zabývat zmapováním toho, jakým způsobem každá z jednotlivých navrhovaných variant ovlivnila konečný výpočet daně pro zdaňovací období za rok 2008.

Nejprve se zmíním o úpravě hospodářského výsledku. Jeho konečná podoba byla ovlivněna změnou výše daňově uznatelných nákladů a výnosů. Zde se jednalo o varianty, ve kterých jsem se zabývala tvorbou rezervy na opravu hmotného majetku, výši zrychlených odpisů při pořízení dlouhodobého hmotného majetku (nový osobní automobil), optimalizaci mzdových nákladů (poskytnutí příspěvku zaměstnavatelem na penzijní připojištění a životní pojištění zaměstnanců). Poslední variantou, která ovlivnila výši hospodářského výsledku byla možnost poskytnutí stravenek všem zaměstnancům firmy.

První dvě zmíněné varianty (tvorba rezervy a zrychlené odpisy) jsou z dlouhodobého hlediska pro firmu velmi výhodné, protože ovlivňují výši daňové povinnosti po několik dalších období. V případě vytvoření rezervy na opravu hmotného majetku je to dva roky a v případě pořízení nového majetku je to pět let. (Automobil byl zařazen do druhé odpisové skupiny s dobou odpisování pět let.)

Po úpravě hospodářského výsledku o daňově uznatelné náklady a výnosy získáváme základ daně. Od něho poté odečteme odpočty (odčitatelné položky). Tyto položky poskytují obvykle nejvíce možností jak snížit daňovou povinnost podnikatelského subjektu. V této fázi výpočtu konečné daně přichází na řadu varianta, ve které byl použit dar na veřejně prospěšné účely.

Poslední varianta, která ještě nebyla zmíněna, je využití slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností. Tu mohou uplatňovat samozřejmě podniky, které jejich podoba a charakter výroby dovoluje zaměstnávat tyto zaměstnance. Ve firmě ABC takové zaměstnance lze zaměstnávat. Především pak na pozice pomocných výrobních pracovníků nebo administrativních pracovníků. Jelikož dosud byli zaměstnáni ve firmě dva pracovníci se změněnou pracovní schopností a společnost uvažuje o přijetí dalšího zaměstnance, navíc povaha pracovní náplně umožňuje takového pracovníka přijmout, byla by tedy pro firmu dobrá volba zaměstnat nového pracovníka právě se změněnou pracovní schopností. Tuto variantu mohu doporučit, navíc společnost by tak dosáhla i určitých úspor na dani z příjmů právnických osob.

8 Výpočet daně pro zdaňovací období roku 2008

V předchozím shrnutí jednotlivých variant, jsem vycházela z toho, že podnik uplatní v běžném zdaňovacím období vždy jen jednu z možných navrhovaných variant. Firmě ale nijak nebrání využití všech variant optimalizace najednou.

V následující tabulce 25 je zobrazen výpočet daňové povinnosti při využití všech navrhovaných variant daňové optimalizace.

Opět budu vycházet z hospodářského výsledku, jehož výše činí 2.115.000,- Kč. Velikost daně při sazbě daně 21% pak bude: $2.115.000 \times 0,21 = 444.150,-$ Kč

Jednotlivé výsledné položky navrhovaných variant jsou:

- 1) Rezerva na opravu hmotného majetku => 461.550,- Kč
- 2) Pořízení dlouhodobého hmotného majetku (zrychlený odpis) => 103.980,- Kč
- 3) Příspěvek na penzijní připojištění => 24.000,- Kč
- 4) Příspěvek na životní pojištění => 8.000,- Kč
- 5) Stravenky => 89.925,- Kč
- 6) Slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností => 37.980,- Kč
- 7) Dary na veřejně prospěšné účely => 100.000,- Kč

Výpočet daně pro zdaňovací období roku 2008:

Tabulka 25: Výpočet daně pro zdaňovací období 2008

Hospodářský výsledek	2.115.000,- Kč
- daňově uznatelné náklady => rezerva + stravenky	551.475,- Kč
- příspěvek na životní pojištění	8.000,- Kč
- příspěvek na penzijní připojištění	24.000,- Kč
- odpis dlouhodobého majetku	103.980,- Kč
Základ daně	1.427.545,- Kč
Odpočty	
- dary na veřejně prospěšné účely	100.000,- Kč
Základ daně snížený o odpočty	1.327.545,- Kč
Zaokrouhlený základ daně	1.327.000,- Kč
Daň 21%	278.670,- Kč
Sleva na dani (sleva na zaměstnance se ZPS)	37.980,- Kč
Daňová povinnost	240.690,- Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Pokud firma ABC využije všech variant, které byly v této diplomové práci použity, dojde ke snížení daňové povinnosti ze 444.150,- Kč na 240.690,- Kč. Rozdíl je tedy 203.460,- Kč.

9 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo navržení několika možných variant daňové optimalizace u vybraného podnikatelského subjektu. Zaměřila jsem se proto tedy na nejběžnější a nejobvyklejší případy, které snižují podnikům jejich daňovou povinnost. Mezi ně se řadí například změna způsobu odpisování hmotného majetku, poskytnutí daru na veřejně prospěšné účely, tvorba rezervy na opravu hmotného majetku či zaměstnání zaměstnance se ZPS.

V první variantě, tedy tvorby rezervy na opravu hmotného majetku, bude pro podnik lepší, pokud rezervu na tuto opravu bude tvořit po dobu dvou let. V dosavadním způsobu tvorby rezervy na opravu hmotného majetku postupoval podnik tak, že rezervu tvořil po dobu tří let. Při navrhovaném způsobu tvorby rezervy, tedy dva roky, podnik získá daňovou úsporu v každém ze dvou roků 32.240,- Kč.

V oblasti hmotného majetku jsem řešila ještě jednu otázku a to, zda má podnik automobil, který plánuje koupit, odpisovat zrychleným nebo rovnoměrným způsobem. Při následném porovnání výpočtů zrychleného a rovnoměrného odpisování, jsem zjistila, že při zrychleném ušetří podnik 1.440,- Kč, proto navrhuji, aby se podnik rozhodl pro zrychlený způsob odpisování.

V následujících dvou variantách jsem se zabývala možností poskytnutí příspěvku zaměstnavatele na penzijní připojištění a kapitálové životního pojištění některým svým zaměstnancům. V této situaci bylo navrženo, aby firma přispívala dvěma zaměstnancům dohromady 2.000,- Kč měsíčně na penzijní připojištění, což činí 24.000,- Kč ročně. Vzniklá daňová úspora tak bude činit 10.080,- Kč.

Pokud se podíváme příspěvní zaměstnanci na životní pojištění z hlediska zaměstnavatele, tak se podniku náklady na zaměstnance měsíčně sníží o 350,- Kč. Za celý rok pak bude tato částka činit 4.200,- Kč.

U další navrhované varianty jsem vycházela z toho, že podnik již delší dobu uvažuje

o tom, že bude přispívat svým zaměstnancům na poskytnutí stravenek. Zde jsem přišla se dvěma možnostmi a to poskytnout stravenky v nominální hodnotě 50,- Kč nebo 90,- Kč. V konečném hodnocení této varianty by byl pro firmu výhodnější nákup stravenek v nominální hodnotě 90,- Kč, protože uplatňovaná částka by byla 161.865,- Kč, což je skoro dvakrát více než v případě stravenek v nominální hodnotě 50,- Kč. Ovšem z hlediska toho, že zaměstnanci nechtějí ze svých mezd přispívat tak vysokou částkou (40,50 Kč), zvolila jsem pro firmu první možnost, což jsou stravenky v nominální hodnotě 50,- Kč. Zde si budou zaměstnanci z mezd hradit pouze 22,50 Kč.

Šestá varianta obsahovala návrh, aby na novou pracovní pozici zaměstnal podnik pracovníka se změněnou pracovní schopností. Pro rok 2008, by tak podnik zaměstnával takovéto pracovníky tři. Velikost slevy na dani by činila 37.980,- Kč a daňová povinnost 406.170,- Kč. Z výsledných čísel tedy vyplývá, že přijetí dalšího pracovníka se změněnou pracovní schopností mohu podniku jen doporučit.

Poslední varianta řešila otázku poskytnutí daru na veřejně prospěšné účely. Pokud by podnik poskytl plánovaný dar v hodnotě 100.000,- Kč, dosáhl by daňové úspory ve výši 43.207,- Kč.

I když si to mnoho podnikatelských subjektů neuvědomuje, měly by optimalizaci daně z příjmů právnických osob věnovat patřičnou pozornost. Mohou tak pozitivně ovlivnit svoji podnikatelskou činnost. Neřešení této možnosti mohou vést až ke komplikaci činnosti právnické osoby. Ty se mohou projevit například nedostatečnou likviditou způsobenou uhrazením daně vypočtené nevhodně pro daný subjekt. Optimalizace daně z příjmů se projevuje v průběhu celé činnosti, ne pouze na konci účetního období, kdy dochází k vyčíslení daňové povinnosti, jak se řada podniků domnívá.

Doufám a věřím, že jsem v této práci využila co nejlepší možnosti využití daňové optimalizace a pro podnik se tak stane užitečným pomocníkem při tvorbě nové daňové strategie.

10 Použitá literatura

1. BAKEŠ, M. a kol. *Finanční právo*. 4 vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 741 s. ISBN 80-7179-431-7
2. BONĚK, V. a kol. *Lexikon – daňové pojmy*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2001. 626 s. ISBN 80-7208-265-5
3. DUŠEK, J. *Daně z příjmů 2009*. 4. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 200 s. ISBN 978-80-247-3021-9
4. DUŠEK, J. *Daně z příjmů 2010*. 5. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2010. 200 s. ISBN 978-80-247-3367-8
5. JAROŠ, T. *Daň z příjmů právnických osob v účetnictví 2007/2008*. 4. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 184 s. ISBN 978-80-247-2523-9
6. JAROŠ, T. *Daň z příjmů právnických osob v účetnictví 2009/20010*. 6. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2010. 192 s. ISBN 978-80-247-3368-5
7. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006. 280 s. ISBN 80-7357-205-2
8. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie – Úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9
9. KUBÁTOVÁ, K. a kol. *Moderní průvodce daňovým systémem*. Praha: GRADA Publishing, 1994. 240 s. ISBN 80-7169-020-1
10. MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2008, úplná znění platná k 1.1.2008*. 16. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 208 s. ISBN 978-80-247-2385-3
11. MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2009, úplná znění platná k 1.1.2009*. 17. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 216 s. ISBN 978-80-247-2803-2
12. MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2010, úplná znění platná k 1.1.2010*. 18. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2010. 280 s. ISBN 978-80-247-3206-0
13. MÜLLEROVÁ, L., Vančurová, A. *Daně v účetnictví*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 254 s. ISBN 80-245-0591-6
14. RADVAN, M. a kol. *Finanční právo a finanční správa – Berní právo*. Třebíč: Masarykova univerzita a nakladatelství Doplněk, Akcent, 2008. 512 s.

ISBN 978-80-7239-230-8

15. SEDLÁKOVÁ, E. *Daňové a nedaňové výdaje*. 3. vyd. Český Těšín: PORADCE, 2007. 216 s. ISBN 978-80-7365-249-4

16. VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2008*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 144 s. ISBN 978-80-247-2114-9

17. VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2010*. 5. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-3201-5

18. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2001 aneb učebnice daňového práva*. 5. vyd. Praha: VOX, 2001. 353 s. ISBN 80-86324-12-5

19. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2006 aneb učebnice daňového práva*. 8. vyd. Praha: VOX, 2006. 328 s. ISBN 80-86324-60-5

20. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. 9. vyd. Praha: VOX, 2008. 320 s. ISBN 978-80-86324-60-5

21. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha: VOX, 2010. 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9

11 Seznam tabulek

Tabulka 1	Max. počet let tvorby rezervy na opravu hmotného majetku	36
Tabulka 2	Schéma základu daně z příjmů právnických osob	38
Tabulka 3	Výše a splatnost záloh na daň z příjmů právnických osob	43
Tabulka 4	Schéma úpravy základu daně z příjmů práv. osob a výpočet daně	45
Tabulka 5	Rozdělení odpisových skupin	46
Tabulka 6	Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování	47
Tabulka 7	Odpisové koeficienty pro zrychlené odpisování	48
Tabulka 8	Celková daň. povinnost a zálohy na DPPO	53
Tabulka 9	Daň z nemovitostí pro rok 2007	54
Tabulka 10	Struktura hospodářského výsledku před zdaněním	55
Tabulka 11	Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování	59
Tabulka 12	Vliv rovnoměrného odpisu na daňovou povinnost	60
Tabulka 13	Odpisové koeficienty pro zrychlené odpisování	61
Tabulka 14	Vliv zrychleného odpisu na daňovou povinnost	61
Tabulka 15	Vliv slevové sazby na konečnou roční povinnost silniční daně	63
Tabulka 16	Vliv slevové sazby na konečnou roční povinnost silniční daně	63
Tabulka 17	Příspěvky na penzijní připojištění za rok 2007	65
Tabulka 18	Výpočet čisté mzdy bez příspěvku na ŽP a s příspěvkem na ŽP	67
Tabulka 19	Pohled z hlediska zaměstnance	67
Tabulka 20	Pohled z hlediska zaměstnavatele	68
Tabulka 21	Odpracované dny zaměstnanců za rok 2008	69
Tabulka 22	Odpracované dny zaměstnanců za rok 2008	70
Tabulka 23	Dopad jednotlivých variant na daňovou povinnost v roce 2008	74
Tabulka 24	Dopad jednotlivých variant na daňovou povinnost v roce 2008	74
Tabulka 25	Výpočet daně pro zdaňovací období 2008	82